ANUL I No. 83 · 6 PAGINI 2 LEI · Sâmbătă 25 Octombrie 1941

Basarabia

Ziarul nouei vieţi româneşti

Redacţia din Bucureşti Bulevardul Lascăr Catargiu, 31 Tel. 2.05.45 | Abonamente: Un an 500 lei, 6 luni 250 lei, P-tru instituţii 1000 lei | Redacţia din Chişinău: Strada Mihail Eminescu, 19 Telefon 302

Nu voiu inceta de a acţiona oricari vor fi piedicele, oricât de mari greutăţile, furtunile şi dezamăgirile, decât numai atunci când voiu inchide ochii.

Şi nu voiu fi mulţumit şi nu voiu merita felicitările şi recunoştinţa dvs. şi a naţiunii, decât in ziua, când ţara aceasta va fi repusă in toate drepturile pe cari nu le-am uitat, pe cari nu le pot uita şi pe cari nu le poate uita nimeni. După cum o constataţi zilnic, pun pentru ridicarea poporului nostru pe planul naţional, cultural, economic, militar, spiritual, moral şi social, toate sforţările ca el să ajungă la inălţimea la care ar fi putut să se găsească de mult dacă in acest Stat ar fi fost oameni cari să pună acelaşi suflet, aceeaşi inţelegere, aceeaşi conştiinţă şi aceeaşi cinste pe care dvs. şi cu mine o punem azi pentru indreptarea şi ridicarea lui.

Mareşal ION ANTONESCU

MĂREŢUL MOMENT ISTORIC IN CONŞTIINŢA ROMÂNEASCĂ

O pravilă de jertfă şi de biruinţă cu temeiu de neclătinată danie

Am vrea să cuprindem in cuvinte de aur şi de foc strălucirea pe care, marea biruinţă românească din Răsărit a răsfrânt-o din belşug asupra Neamului şi a Patriei. Cuvintele omeneşti sunt insă prea slabe pentru a exprima atâta potop de lumină şi de soare care scaldă azi frunţile româneşti de pretutindeni.

Dar mărturiile de cinste, de preţuire şi de glorificare venite de peste hotare, din toate părţile lumii, le-am văzut şi le-am citit cu toţii. Ele vibrează cât simţămintele noastre şi grăiesc mai răsunător decât cuvintele pe care le-am fi putut rosti sub copleşala emoţiei de nedescris

Neamul românesc îşi trăeşte momentul cel mai inălţător. In aceste zile, el se gândeşte in urmă, peste ani şi veacuri, la glorioşii noştri strămoşi, cari au ştiut să dea istoriei româneşti culmi de glorie şi de ecou.

Trecutul nostru e munte urias de stâncă, vitejie, luptă, jertfă şi biruinţă. Piscurile acestui munte s'au inălţat la timpul lor in admiraţia lumii de peste mări şi ţări. Tot aşa, ca azi, slăviţii noştri Voevozi şi Domni primeau din depărtări, prinos de inaltă cinstire, laudă şi mărire. Tot aşa, ei ridicau monumente de vitejie şi de jertfă in slujba creştinătăţii, a civilizaţiei şi a marilor prefaceri.

Mareşalul Antonescu e slăvit şi recunoscut peste largul hotarelor, pentru opera epocală pe care geniul său de ostaş şi conducător a ştiut s'o gândească şi s'o realizeze. El păşeşte pe gloriosul drum deschis de nemuritorii inaintaşi.

Ne aducem aminte de uimirea pe care o stârneau in conştiinţa Europei faptele şi isbutirile voevozilor români, cari se sbăteau singuri, cu „mica lor oştire", sub vijorele năvălirilor barbare. Ştefan cel Mare primea gratitudinea Romei creştine, care îşi făcuse stâlp in răsărit din menirea lui. Curtea imperială îşi deschidea sărbătoreşte porţile pentru sosirea regească a lui Mihai Viteazul.

Fiecare Voevod şi Domn român a adăugat contribuţie de preţ la zidirea Europei. Pentrucă fiecare era roştuitor de destin şi ziditor de ţară şi de lume nouă. Toţi au zidit cu suflet şi sânge intru adevăr veşnic. Toţi au avut limpedea viziune a viitorului, conştiinţa menirii poporului român şi credinţa in pravila cerească.

In capitolul luminos al biruinţei de azi, retrăim fermecătoarele pagini ale trecutului românesc, brăzdate de fiorul încă viu al nesfârşitului şir de izbânzi. Recitim o carte, in paginile căreia se păstrează mireasma busuiocului şi mai adăugăm cu evlavie un trandafir sângeriu.

Se desăvârşesc căile trecutului. Se izbândesc predestinările. Se intruchipează o credinţă voevodală păstrată prin veacuri. Trăim o reincarnare a realităţilor istorice de odinioară.

Momentul e măreţ. Şi măreţia lui străluceşte fără pavăza inălţimilor şi a depărtărilor, vibrând in nesfârşit, ca undele ce ocolesc pământul, străbat sferele şi dau fior imensităţii. Am dăruit acest moment istoric Europei noui şi eternităţii creştine. L-am dăruit cu intreaga cutremurare a fiinţei noastre naţionale, cu braţele incărcate de florile jertfei, cu temeiu de neclătinată danie şi cu roşie pecetie de inatacabilă pravilă.

Păşim mai departe, pe linia destinului nostru, cu sufletul inpăcat. Ceeace infăptuim, este dela Dumnezeu. Cerul şi credinţa noastră vor veghia asupra viitorului. E, aci, intreaga onestitate românească.

George A. Petre

Suflet românesc

Descătuşarea vijelioasă din zorii zilei de 22 Iunie 1941 ne-a incadrat Neamul in rândul popoarelor cu temeinice idealuri naţionale şi ne-a aşezat ţara alături de ţările in plin mers istoric.

Din acea zi, cu răbufnelile de tun şi cu repetate chemări de goarne, sufletul ţării continuă să se frământe, pentru a putea creşte temeinic intre hotarele tămăduite de veninul pornirilor vrăjmaşe.

Acest suflet îşi plimbă tăcerea aşteptărilor, pe sub castani desfrunziţi şi sărutul ucigător al toamnei; se pleacă evlavios in preajma altarelor purtătoare de Dumnezeu; se preface'n cântec pe buzele flăcăilor, porniţi să dăltuiască hotarele de mâine ale ţării celei noui şi abia oftează sub basmalele indoliate ale mamelor şi logodnicelor, cu ochii pierduţi in zare şi cu palma uitată la gură.

Căci, astăzi, sufletul românesc nu mai are pentru ce şi pentru cine să se ascundă. Destinele i-au fost hotărîte de voinţa omului, pe care providenţa ni l-a crescut asemeni nouă, pentru a nu ne infricoşa in faţa Dumnezeului din el.

Am intâlnit acest suflet, in zilele din urmă, cu prilejul unor popasuri scurte in câteva oraşe ardelene şi in unul dintre cele olteneşti, aşezate intre dealuri, in care intri pe un pod cu nume de glorie in răsboiul nostru de intregire.

In oraşele de dincolo de munţi, măreţia faptelor de arme dintre cele două ape româneşti a avut rezonanţa unui ecou intre maluri, care nu-şi va inceta vibraţia până când chemarea care l-a născut nu-şi va spune cuvântul şi spre celălalt mal.

De indată ce-am trecut pe pământul oltenesc, aceleaşi fapte de arme imbrăcau o formă cu totul nouă. Flăcăii încătărămaţi in uniformele armatelor respective, se intrebau de sănătatea unor zile trăite pe alte meleaguri şi nu mică ne-a fost mirarea, când o bătrânică in opinci şi cu faţa suptă de grijî, s'a incumetat să intre in vorbă, spunându-le:

— „Tot pân părţile alea îi şi băiatul meu. Mai acu două săptămâni mi-a trimis carte dela Nipru şi numai eri mi-a cetit primaru una, scrisă dela Marea de Azov!

— „Şi ce-ţi scrie? d'ntrebat unul.

— „Ce să scrie, maică, în afară că-i sănătos şi că să tot bate cu păgânii, nu i-ar mai răbda bunul Dumnezeu!"

In oraşul aşezat intre dealuri, intâmplarea ne-a făcut să trecem pe lângă un spital adăpostit intr'o casă boerească, ozonată de-un parc de brădet şi scăldată in lumină. Vrând să ştiu cine-i stăpânul acestei case, ni s'a rostit numele unei doamne şi la alte lămuriri cerute, n'am mai primit nici un răspuns.

Curiozitatea ne-a fost tămăduită din cele auzite dela un grup de răniţi, ieşiţi tocmai din acest spital şi cu care am călătorit in tren vreme de câteva ore. Am aflat că proprietara gospodăreşte spitalul, ajutată de mai multe doamne din oraş, toate purtându-se cu răniţii ca nişte adevărate mame.

— „Toate semănau intre ele, că mai nu le puteai deosebi, ne spuse unul.

— „Şi totuşi, mă vere glăsui un dâmboviţean, nu-mi intră mie in cap, cum se poate scula o cucoană dis de dimineaţă, ca să schimbe florile din saloane, cum făcea stăpâna!

— „Ji suflet de româncă, mă, şi azi sufletul românesc îi tot una, că una-i ţinta noastră a tuturor: să invingem şi pe urmă om vedea noi ce-o mai fi, — inchee răspicat un omuleţ din ţinutul Rădăuţului.

Al. Negură

RELIGIA CINSTEI

Peste ruinele şi jalea Basarabiei de astăzi, se pleacă cu smerită şi părintească grijă, atât privirea inţelegătoare a Mareşalului Ion Antonescu, cât şi dragostea nemărginită a intregului Guvern.

Se tinde să se inlăture toate relele şi toate cangrenele care au ros la temelia acestei provincii voevodale, in trecut, iar din ruinele de acum, să i se dea Basarabiei, din strădania intregei obştii româneşti, strălucirea şi măreţia care i se cuvin.

La această uriaşă operă, au fost chemaţi să contribue cu puterea lor de muncă şi cu entuziasmul lor intreg, elita funcţionărească a ţării.

Cine păşeşte pe meleagurile sfinte ale Basarabiei deapururi românească, se impune să se lepede ca de Satana, de orice interes personal şi de orice beteşuguri din trecutul nu prea indepărtat.

Odată cu gândul măreţ al Mareşalului, fiecare, deci, este dator ca să intronez in primul rând, religia cinstei, religia constructivă a noului curent de viaţă regeneratoare, după care Basarabia voevozilor noştri a tânjit pe bună dreptate.

Cine nu va inţelege şi nu va crede in această religie a cinstei, nu este demn de postul de răspundere ce i s'a incredinţat şi nici de răsplata cuvenită in numele ţării.

Aceste elemente vor reprezenta permanent, cangrena care a ros la temelia Basarabiei in trecut, şi primii duşmani făţişi ai gândului — boabă de mărgăritar — al Mareşalului nostru.

Sub acest raport, şi cel mai umil funcţionar este dator să-şi judece faptele şi să răspundă, in primul rând, in faţa conştiinţei lui, dacă nu s'a abătut cu nimic dela drumul drept al misiunei sale in Basarabia, şi in al doilea rând, dela increderea pe care i-a acordat-o Mareşalul.

Faptele nobile au o singură interpretare

Răsplătite mai devreme sau mai târziu, valoarea lor rămâne totuşi veşnic creatoare.

Cine se indoeşte de acest adevăr, se poate afirma cu certitudine, chiar din primul moment, că n'a inţeles năzuinţele de foc şi sânge ale noului răsărit binefăcător de viaţă românească in Basarabia, şi nici măreţia clară şi luminoasă, a epocei in care e sortit să contribue, la temelia de fier şi granit, la temelia veşnică a Ţării şi a Neamului.

Sub semnul marilor înfăptuiri româneşti in partea de răsărit a ţării noastre, fiecare e dator să păşească fără cârtire, aşa cum sună minunata poruncă a Conducătorului, in spiritul creator, al noului ritm de viaţă românească.

Se impune insă cu stricteţe: religia cinstei.

VIZITA IN CAPITALĂ A ZIARIŞTILOR SPANIOLI

Dejunul dela Athenée Palace.-Cuvântarea d-lui prof. Mihai Antonescu.-Răspunsul Ex. Sale Casa de Rochas, ministrul Spaniei

Grupul ziariştilor spanioli, in frunte cu Contele Jose de Casa Rochas Ministrul Spaniei au vizitat eri dimineaţa Capitala, edificiile importante, grădinile publice şi monumentele istorice religioase. Deasemenea şi Muzeul de Artă Naţională, unde d. prof. Tzigara Samurcaş a dat oaspeţilor explicaţii necesare.

La ora 13.30 a avut loc la Athenée Palace un dejun, oferit delegaţiei spaniole de către d. prof. Mihai A. Antonescu, Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri.

La acest dejun au luat parte d-nii: Jose Conte de Casa Rochas ministrul Spaniei, von Steltzer Consilier la Legaţia Germaniei, Fromentini însărcinatul cu afaceri alItaliei, Mery del Val Secretar la Legaţia Spaniei, Manuel Aldea Y Ferendez ataşatul de presă al Spaniei, ministru George Davidescu Secretarul General al Ministerului Afacerilor Străine, Al. Bădăuţă Secretarul General al Ministerului Propagandei, Georg Steiler Preşedintele Asociaţiei Presei Străine, Petre Ilcuş Directorul Presei, O W. Cisek Director adjunct al Presei, I. Lugoşianu, Ilie Rădulescu, Mircea Grigorescu, Romulus Dianu I. Joldea Rădulescu, Tita Bobeş, Al. Gregorian, I. Popescu Prundeni, precum şi d-nii Aron Cotruş, Em. Cinceanu, Sergiu Lecca, Titu Mihăilescu, George Şeinescu, Liviu Cigăreanu şi Simionescu dela Direcţia Presei.

D. Prof. Mihai A. Antonescu Vice Preşedintele Consiliului de Miniştri a rostit următoarea cuvântare:

DISCURSUL D-LUI PROF. MIHAI A. ANTONESCU, VICE-PREŞEDINTE ŞI PREŞEDINTE AD-INTERIM AL CONSILIULUI DE MINIŞTRI

EXCELENŢA,
DOMNILOR,

Sunt fericit că pot saluta din nou, de data aceasta ca Ministru al Prapagandei, pe ziariştii spanioli care au venit să viziteze o ţară latină in plin război, in plină transformare.

Veniţi aici după victoria de la Odesa.

Prin victoria dela Odesa, Mareşalul Antonescu deschide Neamului Românesc pagini noui de istorie.

Fiindcă până in prezent, de când Mareşalul Antonescu a inceput revoluţia sa, paginile istoriei au stat inchise.

Nu se poate face revoluţie naţională pe o infrângere.

Azi victoria in contra bolşevismului, nu este numai o victorie naţională, in sensul

(Continuare in pag. II-a)

Avion sovietic doborît de artileria noastră anti-aeriană pe frontul din răsărit

CUM SE DESVOLTĂ OPERAŢIUNILE DE PE FRONTUL DE RĂSĂRIT

Pacificul constitue — intr'o mare măsură — zona de mişcare şi prosperitate a Japoniei

In legătură cu desvoltarea operaţiunilor de pe frontul de răsărit, din ştirile şi comentariile primite, rezultă că planul de acţiune al inaltului comandament german este minuţios realizat in vederea acţiunilor cari se intrevăd şi cari, este sigur, vor fi coroborate cu unele evenimente politice de prim ordin, in spiritul pactului tripartit, la una din extremele Axei.

Frontul de răsărit, in sectorul Leningradului, a rezolvat complect problema pe care o ridicau încă unele puncte din Marea Baltică ocupate de forţele bolşevice. Această rezolvare constă in căderea insulei Dagoe, ultima care mai rezista in aceste ape. Actualmente, aşa dar, Marea Baltică este liberă navelor de răsboiu germane, constituind pentru operaţiunile îndreptate impotriva Leningradului o poziţie din cele mai importante. Insemnătatea Mării Baltice au apreciat-o la timp şi bolşevicii, fapt care i-a determinat să se arunce atât de mişeleşte asupra Finlandei, căreia — la incheierea păcii — i-au pretins şi luat tocmai spaţii şi puncte din şi de pe lângă Marea Baltică. Nu numai atât. Stăpânirea integrală a Mării Baltice dădea stăpânitorului autoritatea asupra ţărmului german şi posibilitatea de a izola statele peninsulei scandinavice de restul Europei şi de a le controla arbitrar. Şi bolşevicii au apreciat şi acest lucru, deoarece n'a trecut mult dela răsboiul cu Finlanda şi s'au rostogolit imperialist peste ţările baltice pe cari le-au cucerit in scopul arătat mai sus. Astăzi, stăpânirea Mării Baltice a fost definitiv şi total pierdută de bolşevici şi, bineinţeles, imensele avantagii cari decurg din această stăpânire trecând de partea noului stăpânitor.

Sectorul central al frontului de răsărit aşteaptă să intre din nou in ritmul trepidant al unor lupte cari sunt in perspectivă, lupte pe cari chiar postul oficial de radio al bolşevicilor le prevede destul de crâncene, dar fără şanse. Insuşi Stalin a făcut apel la populaţia civilă a Moscovei de a ridica baricade şi de a apăra capitala cu orice sacrificiu. Atitudinea răsboinică in care este aruncată populaţia civilă a Moscovei şi nechibzuinţa de a face dintr'un oraş ca Moscova teatru de luptă, suscită părerea că bolşevicii nu mai au nimic de pierdut şi că desnădejdea lor este conformă cu sistemul lor de a sacrifica totul. Şi aceasta, după ce guvernul bolşevic a fugit cu 800 de km. mai spre Urali şi in momentul când Stalin işi mută reşedinţa intr'un tren blindat.

Cât priveşte sectorul sudic al frontului de răsărit, armatele germane au ocupat marele centru din bazinul Doneţului, vestitul oraş industrial Stalino, a cărui ocupare intrerupe conducta de benzină care vine din Caucaz, trece prin Rostov şi se opreşte la Lisitciansk, după ce a alimentat şi fabricile din Stalino. Incă o lovitură pentru posibilităţile motorizatei bolşevice — care a mai rămas — şi pe seama căreia se sprijină perspectivele viitoarelor rezistenţe.

De bună seamă, democraţiile plutocratice — caracterizate prin cel mai veros şi interesat capitalism — in fruntea cărora stau oficialii dela Washington, caută să diminueze şi, mai ales, să impiedice desvoltarea maximă a succeselor depe frontul

(Continuare in pag. II-a)

DUH ŞI SLOVĂ

Un poet transnistrian: D. ZAREŞNIAC

E unul dintre poeţii transnistrieni, al cărui volum de versuri: „Gându poetului", a apărut în 1938, la Tiraspol, în „Editura de Stat a Moldovei". De această factură tendenţioasă, ca şi „Cântecele" lui Leib Cornfeld, interesant şi curios totodată, dirijate al culturii moldoveneşti de peste Nistru, cartea [illegible] ... de propagandă sinistră, ... superficială, pornită din bravada interesului, a laudei meschine, fără de care „tătucul" de la Kremlin nu putea să răsufle şi să ... ca pe o cloc de tâu, viitorul ... al imenşei Rusii.

Totul pornea dela Stalin. În jurul lui gravitau toate. Absolut toate. Nu era cântăret şi ţăranul ... care să nu-i fi dedicat culegerile de poezii sau nu i-ar fi preslăvit bunătatea, ... sbuciumul pentru ţară şi umanitarism, dragostea pentru a prospera... Deaceea, şi Zareşniac, entuziasmat de legendara figură a „iubitului" Stalin, scrie:

Păşim noi cu fală
Pe drumu 'nflorit.
Cât este de ghine
La noi de trăit!

De tine, părinte
Şi tată, cântăm,
Cuvintele tale
Cu drag le ascultăm..

Cântăm cu iubire,
Că veseli sântem,
Că Stalin ne'nvaţă
Şi trai bun avem!

(Cântec pentru Stalin, pag. 4)

Sau:

Iar te uită în grădină —
Pomii înfloresc,
Joacă, cântă şi bătrânii
Care'ntineresc.

După ziua de hodină
A muncii iubim:
Pentru viaţa înflorită
Stalin, mulţămim!

(În ziua de hodină, pag. 18)

Ca să vă daţi seama, până unde merge cu impertinenţa, stimabilul domn Zareşniac, — impertinenţă care caracterizează pe toţi stihuitorii sovietici, — mă voiu opri — pe pas fugitiv — la poezia „Lui T. G. Şevcenko". Din capul locului, autorul ne arată că:

Multe poeme, chemând la răsplată
Ai scris într'a nostru folos,

Ce alte cuvinte, necăjitul poet ucrainean, care a luptat pentru o Ucraină liberă, care a dorit salvarea poporului, ţinut în robie şi flămânzit, ar fi fost „comunist" sau şi-ar fi irosit trandafirii unei vieţi nemiloase pentru cauza proletariatului inuman. Uită, D. Zareşniac, uită cu desăvârşire că poporul ucrainean trăia în mizerie, că vroia să devină liber, că desfătuşarea era unicul lui vis? Uită că fiecare răsvrătire, bolşevicii o potoleau în valuri de sânge, în deportări şi temniţe grele? Cum atunci se încumetă să spună că Taras Şevcenko a scris „într'a nostru folos"? Cum de-i strigă:

Eşti din mormânt pe-o minută, pe două,
Din Kanev, din locu slăvit,
Eşti şi-ţi vede mândra viaţă şi-t nouă
În statu bogat înflorit.

Nu ne miră. Deloc. Cine mărueşte dispreţul faţă de orice lucrare de-a lor, faţă de orice vers, — culb de infecţie şi minciună revoltătoare.

S. G.

NOTE

„Anilina"...

...romanul scriitorului german Schenzinger, a apărut de curând, în condiţii grafice ireproşabile, în frumoasa editură bucureşteană „Gorjan", care până acum ne-a dăruit o sută carte captivantă: „Ştiinţa distruge monopolurile" de A. Zischka.

Gestul editurii „Gorjan" de a traduce cât mai multe opere ale scriitorilor germani de reală valoare şi care merită să fie cunoscute, îl preţuim şi-l salutăm ca pe un act de curaj, mai ales când ne gândim că publicul nostru se obişnuise numai cu romanele englezeşti...

Ultimul număr...

din „Transnistria", — gazeta redeşteptării naţionale a Românilor dintre Nistru şi Bug, — aduce bogate colaborări. Spicuim: **N. P. Smochină:** Cultura naţională în Transnistria; **Prof. Ştefan Ciobanu:** De ce luptăm?; **Radu Vulpe:** De unde vine numele Odesei; **Arhim. Scriban:** Moldoveneasca peste Nistru; **Prof. Horia Oprişan:** Imperativul credinţei; **Dr. Ilie Zaftur:** Comuniştii ne numărau zilele; **Dr. Th. Holban:** Înfrăţirea dintre Basarabeni şi Transnistrieni; **A. Niculescu:** Din folklorul transnistrian; **Paul St. Iliin:** Transnistria, ţara visurilor mele; **Pr. N. Isailă:** Biruit-a gândul.

Poezia este reprezentată prin d-nii **Aurel Tudor:** Toamnă transnistriană şi **Sergiu Grosu:** Amurg la Tiraspol.

Pavel Codiţă...

...prea tânărul istoric basarabean şi-a tipărit la „Universul" un studiu de mare importanţă: „Românitatea districtului Hotin în decursul istoriei.

Cele 42 de pagini relevă un talent făgăduitor şi o nădejde a Basarabiei noastre.

*

O publicaţie de un evident merit e „Muncitorul Naţional Român", girată de numele d-lui Pan. M. Vizirescu, directorul emerit, şi susţinută totdeauna de colaborări selecte, într'o prezentare tehnică într'adevăr occidentală, această revistă constitue o biruinţă sufletească pentru uvrierul român, căruia îi surâd zorii unei atenţii şi menajament special. Almanahul pe care-l pregăteşte „Muncitorul Naţional Român" depăşeşte tot ceeace s'a realizat în acest gen.

CRESTĂTURI

■ In Ardealul cedat, în acel Năsăud grănicieresc, de unde s'au ridicat două mari lumini — Coşbuc şi Rebreanu — apare gazeta politică „Săptămâna". O conduce părintele Ion Costan, o venerabilă figură, care luptă să ţină trează conştiinţa românilor înstrăinaţi. De altfel gazeta e în anul XIV. O emoţie deosebită simţim, văzând slova românească pe scumpele meleaguri ale Ardealului sfinţiţi prin jertfele istorice. D. T. Poenaru scrie despre „Clasele sociale", încheind: „Şi pentru ca fericirea, după care aleargă lumea de când este, să fie deplină, sufletul dragostei reciproce — cum însuşi Mântuitorul Isus vrea — trebuie să stăpânească în toţi, dela colibă până la palat". Tâlcul evanghelic al cuvântului „Sămânţă" îl explică pr. Augustin Faur. Mai colaborează: dr. Ştefan I. Pop, pr. Coriolan Dragomir, Ioan S. Pavelea, Leontina Someşeanu, etc. Mult suflet credem că are părintele Costan şi nu ştim cum să-i încurajăm acţiunea aceasta, de a vâsli cu spor.

■ Cu vădită mândrie, poetul de mari rezonanţe, N. Crevedia, declara recent, în scurtul său popas bucureştean, că noi Românii dominăm sud-estul european cu aspectul fizic superior, — bărbaţii chiar mai chipeşi decât eleganţele trăsături femenine, iar Capitala ţării e un oraş alb, pur, spre deosebire de celelalte centre ale continentului pe care stărue cenuşiul şi impresia de ars — arsura vremii.

■ Un frumos volum, cu toate poeziile lui Octavian Goga, a scos editura „Cugetarea". Sinteză a „Cântecelor fără ţară", „Ne chiamă pământul", „Din umbra zidurilor", „Poezii" şi postumele „Din larg", — acest volum este freamătul sufletesc care va domina literatura noastră, amintind generaţiilor vigoarea de limbă şi expresie a cântăreţului dela Răşinari, — care-şi defineşte inima:

„Biată inimă bolnavă,
Făgădău la drum de ţară,
Cine-şi mai aduce-aminte —
Câţi drumeţi te cercetară?

Intr'adevăr, inima lăsată în pagini de Octavian Goga va fi necontenit cercetată.

■ Const. Virgil Gheorghiu, revendicat într'o oarecare măsură de Basarabia (fost elev al Liceului militar din Chişinău) a scris prima carte despre tragedia ei: „Ard malurile Nistrului". Reporterul, dublat de poet, îmbină realitatea crudă cu poezia pe care ştie s'o desprindă dintr'un peisagiu sau din mărturisirea unui suflet. Prezentarea lui Tudor Arghezi, subscriitorul la frumuseţea cărţii, e încă o garanţie că lectorul se află în faţa unui talent, verificat încă dela publicarea acelor savuroase reportagii poliţieneşti.

■ Un actor, care are şi vocaţia literară, este d. Valentin Gustav, dela „Luptă şi Lumină", unde i s'a jucat la spectacolele pentru copii, cu mare succes, acel haios „Ţuşcă-Puşcă". Iată însă că Valentin Gustav ţine să devină autor dramatic consacrat şi, ca atare, a scris, pentru oameni în toată firea, încă două piese: „Domnişoara de oţel" şi „Turnul cu liliet", — care-şi aşteaptă reprezentarea. Până atunci d. Valentin Gustav joacă inteligent în „Amor sovietic", la teatrul Tudor Muşatescu.

Basarabenii îl cunosc din turneele organizate de „Luptă şi Lumină", când sălile deveneau pline până la refuz. Oh! nostalgicele popasuri teatrale din Chişinău...

■ Gaston Baty, care a prelucrat pentru scenă romanul lui Flaubert, mai are o operă de acelaş gen intitulată „Madame Capet". Traducerea acesteia a pregătit-o d. Jean Vasiliu, un preţior gazetar şi un fin stilist, după cum s'a arătat prin nuvelele apărute în „Convorbiri literare" şi alte reviste mari. Traducătorul declară că dinamismul scenic al lucrării lui Baty depăşeşte pe cel simţit la reprezentarea piesei „Madame Bovary".

Octav Sargeţiu

Cronica dramatică

Teatrul din Sărindar: EVA IN VITRINĂ

Folosim acest prilej pentru a nota aici că *Teatrul din Sărindar* este, dintre toate teatrele particulare, singurul teatru unde se face *teatru*, adică *artă adevărată*.

Subliniem că direcţia teatrului este în mâinile distinsei actriţe *Maria Filotti*, una din cele câteva mari actriţe ale noastre, care a adunat în trupa domniei-sale talente ce nu se pot contesta, fiindcă sunt adevărate personalităţi ale teatrului românesc de astăzi.

Cronica noastră de astăzi poate să pară ciudată.

Pentrucă această cronică nu este după întâia reprezentaţie a piesei, ci după un succes de mare răsunet, cu o serie de peste 200 de spectacole.

La începutul lunii Noembrie d-na *Maria Filotti* va pleca într'un mare turneu prin toată ţara, continuând astfel seria acestui succes epocal, cu piesa italianului *Guglielmo Gianini*.

„Eva în vitrină" are aceiaşi notă specific italienească pe care am întâlnit-o şi în *„Banii nu fac nici două parale"*, jucată de inegalabilul *Ion Iancovescu*.

La începutul acţiunei vedem situaţia catastrofală în care se află câţiva oameni slabi, loviţi de un greu impas la vieţii, Este vorba de un bătrân fabricant căruia i se interzice de către nepotul său, să se căsătorească cu o femeie în vârstă, funcţionară în fabrică.

In această situaţie în care toţi se zbăteau neputincioşi, fără putinţă de a ieşi din impas, apare fiinţa plină de voinţă, de curaj şi de optimism, care, numai prin aceste trei calităţi, cari sunt de fapt una singură, reuşeşte să aranjeze totul în cel mai neaşteptat fel. Cele trei acte ale piesei sunt străbătute de optimismul curajos al acestei femei plină de energie, care ştie să ruşească şi să învingă în viaţă.

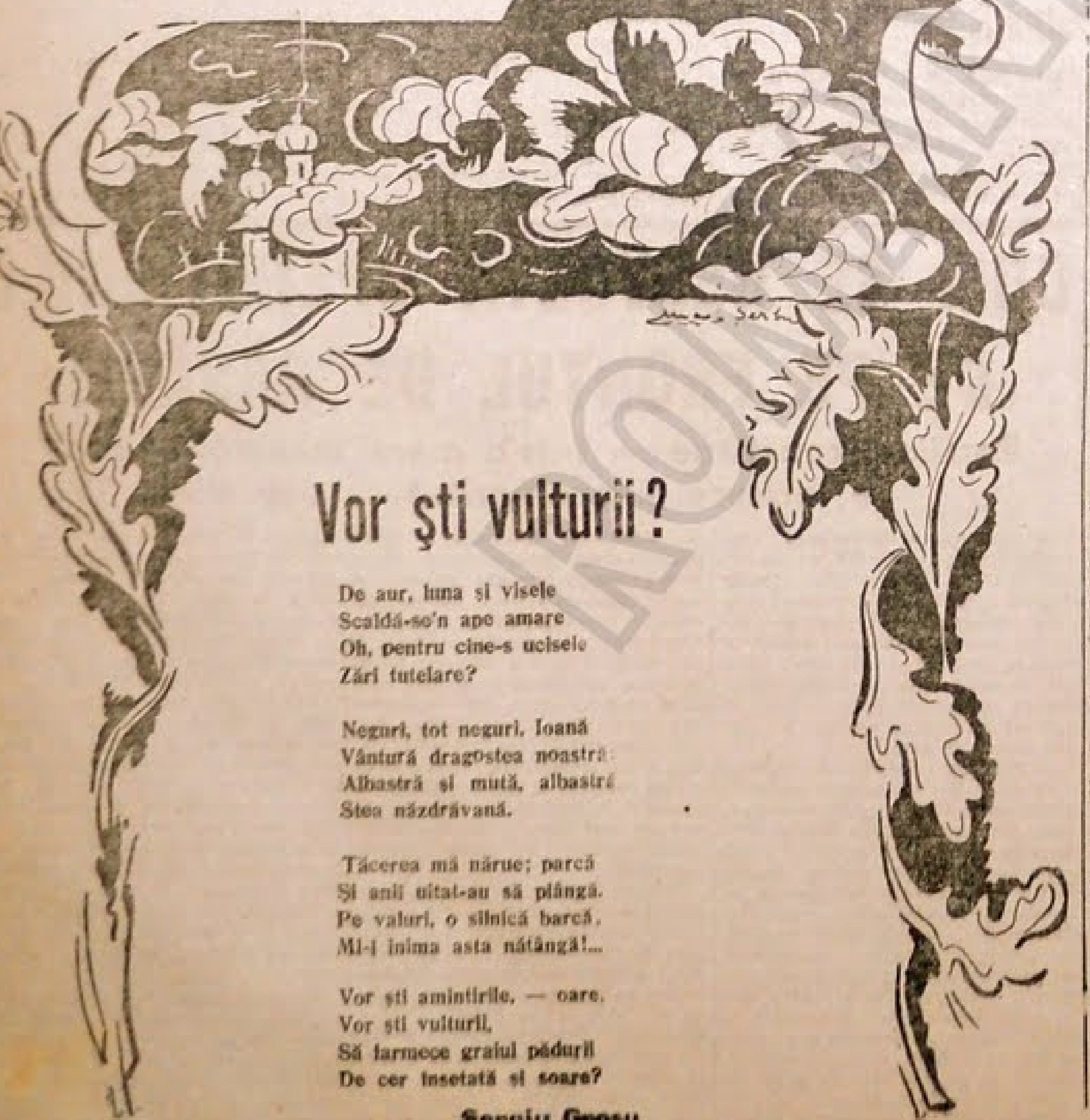
Inutil să mai spunem că rolul acestei admirabile *Eve* în vitrină a fost interpretat de d-na *Maria Filotti*, pentru al cărei joc nu căutăm, pentrucă nu găsim, niciun superlativ.

Dealungul piesei întregi a predominat această personalitate artistică de excepţionale proporţii. Când intră în scenă d-na Maria Filotti, totul cade pe al doilea plan: textul, restul distribuţiei, acţiunea...

Alături de marea actriţă sunt: *Tanti Cocea, Ec. Niculescu-Sahighian, Romald Bulfinski, Gh. Măruţă* şi marele comedian *Mişu Fotino*.

Urăm d-nei *Filotti* şi trupei sale acelaş strălucit succes pe care l-a avut în Capitală, şi în turneul în care vor pleca prin ţară peste câteva zile.

Ion Nicola

Vor şi vulturii?

De aur, luna şi visele
Scaldă-se'n ape amare
Oh, pentru cine-s ucisele
Zări tutelare?

Neguri, tot neguri, Ioană
Vântură dragostea noastră
Albastră şi mută, albastră
Stea năzdrăvană.

Tăcerea mă nărue; parcă
Şi anii uitat-au să plângă.
Pe valuri, o silnică barcă,
Mi-i inima asta nătângă!...

Vor şti amintirile, — oare,
Vor şti vulturii,
Să farmece graiul pădurii
De cer însetată şi soare?

Sergiu Grosu

VIZITA IN CAPITALĂ A ZIARIŞTILOR SPANIOLI

(Urmare din pagina I-a)

unor revendicări istorice, ci este drumul liber deschis reînoirei româneşti, prin afirmarea noastră de luptă şi de jertfă.

Victoria dela Odesa este în acelaş timp o faptă de jertfă a soldatului român, care a înscris prin lupta lui împotriva bolşevismului, pentru apărarea religiei şi a civilizaţiei europene, contribuţia Neamului Românesc la întemeierea Noui Europe şi la mişcarea naţiunilor europene.

Victoria dela Odesa, puţine zile înainte de venirea dvs. printre noi, nădăjduesc că este nu numai o satisfacţie naţională a noastră, dar şi o satisfacţie spaniolă.

Fiindcă această luptă pentru Cruce, această luptă pentru civilizaţie şi pentru apărarea instituţiilor Europei a început la dvs.

D-voastră aţi fost prefaţa acestui război sfânt.

D-voastră aţi fost precursorii acestei Cruciade a spiritului european în contra bolşevismului, cruciadă care a început prin iniţiativa glorioasă a Fuehrerului Adolf Hitler şi prin sacrificiile Italiei şi ale Ducelui.

Deci azi când victoria românească oferă ochilor spanioli pagini noui de istorie românească, puteţi fi siguri că veţi găsi aici, mărturia propriilor dvs. sacrificii şi mândrii.

Pentru aceasta, eu consider, că, dacă trecutul comun ne-a unit, dacă Împăratul Traian a zidit odinioară istoria poporului dvs. şi istoria poporului nostru;

Dacă prezentul ne uneşte;

Dacă unitatea noastră de rasă ne face să înţelegem că trebue să ne transformăm;

Prin colaborarea spaniolo-română noi putem contribui cu un nou element la această zidire europeană.

Iată pentru ce ridic paharul meu în sănătatea Excelenţei Sale Generalului Franco, Şeful Statului Spaniol, pentru prosperitatea Spaniei, a nouei zidiri a europei şi a victoriei comune.

A răspuns, în numele delegaţiei ziariştilor spanioli, Ex. Sa Conte de Casa Rochas, Ministrul Spaniei, care a spus următoarele:

Răspunsul Excelenţei Sale contele Jose de Casa Rochas, ministrul Spaniei

EXCELENŢĂ,

Rolul meu de reprezentant al Spaniei îmi conferă cinstea şi îmi impune datoria, în această împrejurare atât de plăcută, de a răspunde în numele tuturor, cuvintelor pe care Excelenţa Voastră le-a rostit.

Este un semn foarte mişcător al atenţiei Domniei Voastre, gândul pe care l-aţi avut de a invita o delegaţie a presei noastre să vă viziteze ţara. In aceste clipe în cari atâtea sarcini apasă asupra Domniei Voastre, în plin efort războinic, într'o luptă a cărei valoare o înţelegem şi o împărtăşim.

Astăzi nu este vorba de un act de propagandă. Aţi câştigat de mult, pentru cauza D-voastră dreaptă, mai mult decât simpatia noastră: entuziasmul nostru. Lupta Dumneavoastră, pe viaţă şi pe moarte, cu toate că îmbracă aparenţele unui război ofensiv, nu a ascultat decât de o necesitate defensivă şi prevăzătoare, pentru a îndepărta un pericol care ameninţându-vă, primejduia Europa întreagă.

Acum cinci ani, am fost precursorii acestei cruciade pe care, acum, sunteţi pe cale de a o încheia cu atâta glorie.

In afară de origina noastră comună, unitatea destinului nostru a făcut ca legăturile cari ne unesc, să devină mai frăţeşti. Nimic nu produce rezultate mai rodnice pentru apropierea oamenilor decât împărtăşirea primejdiei şi a efortului comun, pentru a o învinge. In acest sens, Providenţa a binecuvântat cu Atotputernica sa mână relaţiile româno-spaniole. In această oră supremă, douăzeci şi cinci de mii de spanioli luptă alături de D-voastră împotriva Rusiei.

Va veni o zi când pacea va renaşte în Europa şi afecţiunea noastră va da roade. Pentru a pregăti acea fericită clipă, socot că şi Excelenţa Voastră, că această călătorie a trimişilor noştri extraordinari pe plaiurile D-voastră încântătoare, reprezintă un pas uriaş către apropierea şi înţelegerea noastră reciprocă.

Cu via dorinţă de a cunoaşte totul, preocupaţi şi emoţionaţi, compatrioţii mei sosesc pentru a culege cât mai multe din această Românie seducătoare care depăşeşte aşteptările noastre, de care orice fiinţă sensibilă se îndepărtează cuprinsă de dorul cel mai adânc.

Cu nădejdea bine întemeiată în ce priveşte rezultatele cele mai bune ale acestei călătorii atât de bogată în lucruri demne de reţinut, ridic, Excelenţă, paharul meu pentru M. S. Regele Mihai şi M. S. Regina Mamă, pentru Mareşalul Antonescu care face să renască în faţa Odesei, laurii armatei D-voastră şi spiritul clarvăzător şi politic al unui Cavour, pentru poporul român viteaz, demn şi sobru, făuraru propriei sale glorii, şi pentru fericirea personală a Excelenţei Voastre.

Trăiască România! Arriba España!

Dejunul a luat sfârşit la orele, într'o atmosferă de caldă prietenie.

D. Prof. Mihai A. Antonescu, s'a întreţinut apoi cu oaspeţii şi cu reprezentanţii presei române.

LA MINISTERUL PROPAGANDEI

La ora 18, ziariştii spanioli au făcut o vizită la Ministerul Propagandei unde au fi fost primiţi de d. Secretar General Al. Bădăuţă.

In cinstea oaspeţilor, d. Mihai Puşcariu, Directorul O. N. C.-ului şi d-na Niculescu, au prezentat câteva filme documentare româneşti şi ultimele jurnale de război. Minunatele peisagii ale României precum şi prezentarea vieţii ţăranului nostru, a produs în rândurile oaspeţilor o adâncă impresie.

Operaţiile de pe front ale armatelor noastre şi apariţia pe ecran a M. S. Regelui, M. S. Regina şi a d-lui Mareşal Antonescu, au fost salutate de oaspeţi cu îndelungate aplauze.

DINEUL DE ASEARA

Seara la ora 20.30, Ministerul Propagandei a oferit ziariştilor spanioli un dineu, la restaurantul „Zissu". La masa, care a fost prezidată de d. Al. Bădăuţă, Secretarul General al Ministerului Propagandei, au participat d-nii Conte de Casa Rohas Ministrul Spaniei, Mery del Val, Secretar de Legaţie, Manuel Aldea, ataşat de presă, George Davidescu, Secretar General al Ministerului Afacerilor Străine, O. W. Cisek, Directorul adjunct al Presei, Al. Busuioceanu, Directorul Studiilor şi Documentărilor, Raul Anastasiu, Sergiu Lecca, Aron Cotruş, George Şeinescu, Titu Mihăilescu din Direcţia Presei, A. Corteanu, Ionescu-Vion, G. Kerciu, N. Davidescu, D. Gherasi, I. Paleologu, Geogescu-Cocoş, Popescu-Telega, etc.

Cu acest prilej d. Al. Bădăuţă, Secretar General al Ministerului Propagandei, a rostit următoarea cuvântare:

Discursul d-lui secretar general Al. Bădăuţă

EXCELENŢĂ,
DOMNILOR,

In numele presei şi al ziariştilor din Ministerul Propagandei: Departament chemat să dea, la noi ca şi la D-voastră, o expresie organizată tuturor problemelor şi legăturilor care ne unesc de celelalte popoare — îngăduiţi-mi să vă exprim adânca satisfacţie pe care ne-o prilejueşte vizita D-voastră.

Unite prin caracter şi aspiraţii identice, Spania şi România: aripi ale latinităţii pe Continent — cum atât de fericit a caracterizat eri d. Vice Preşedinte al Consiliului de Miniştri, poziţia geografică şi spirituală a ţărilor noastre în Europa — se regăsesc cu acest prilej încă odată alături, ca de atâtea ori în istoria lor. Peste distanţele care ne separă, punţile obârşiei noastre comune s'au păstrat totdeauna întregi, întâlnind cele două popoare într aceleaşi idealuri de ordine, creaţie şi armonie.

Cunoscându-ne la noi acasă, în aşezările şi străduinţele noastre de fiecare zi, veţi putea, iubiţi confraţi, să cunoaşteţi cât de reale ne sunt asemănările şi să duceţi cu D-voastră certitudinea unei ţări noui care s'a ridicat — ca şi Spania Generalului Franco — prin jertfe şi luptă necruţătoare, către drepturi şi forme noui de viaţă.

Sunt fericit să vă pot asigura, la capătul acestei călătorii pe care o începeţi în România, că toate braţele drumurilor şi inimilor ţării noastre sunt deschise şi vă aşteaptă: florile fragede şi simple cu care ţăranii dela frontieră v'au întâmpinat, le veţi găsi neofilite şi presărate pretutindeni, în dovezile de dragoste pe care satele şi oraşele României nu aşteaptă decât să vi le dea.

In numele presei româneşti, ridic paharul meu pentru Spania Eroică şi pentru Conducătorul său (Caudillo);

pentru D-voastră, Excelenţă, care atât de tinereşte v'aţi alăturat grupului de presă spaniol;

şi pentru voi toţi, iubiţi colegi, exponenţii cotidiani cei mai autorizaţi ai aspiraţiunilor şi idealurilor Spaniei de azi — aceleaşi ca şi ale noastre.

REDACŢIONALE

Ziarul „Basarabia" trebuind să fie oglinda reală a vieţii obşteşti din provincia dintre Prut şi Nistru, în cadrul nouei vieţi a României reintregite, corespondenţii noştri sunt rugaţi cu insistenţă să ne trimită numai ştiri cu caracter local.

*

Ziarul *Basarabia* caută spre imediată angajare corespondenţi harnici lai Hotin, Soroca, Bălţi, Orhei, Chilia, Cetatea Albă, Tighina, Tg. Edineţi, Tg. Floreşti, Dubăsari, Basarabeasca, Hânceşti, Străşeni, Tg. Călăraşi şi Ungheni.

Corespondenţele de probă se vor trimite: Secretariatului de Redacţie al ziarului „Basarabia", Bulevardul Lascar Catargiu No. 31, Bucureşti III.

*

D. Dumitru Antohi, Cahul: **Vă** facem cunoscut că aţi fost angajat în calitate de corespondent al ziarului „Basarabia" pentru oraşul şi judeţul Cahul.

Trimiteţi cât mai regulat ştiri din toate domeniile de activitate ale regiunii.

Cum se desvoltă operaţiunile de pe frontul de răsărit

(Urmare din pagina I-a)

de răsărit. Poziţia belicoasă a acestora care a aruncat poporul american într'o oportună psihoză de răsboiu, urmăreşte cu orice preţ să desfacă producţia de armament a Washingtonului, producţie care — prin pierderea pieţei de pace a Europei — înlocueşte, poate mult mai avantajos, producţia de mărfuri cu caracter pur „civil".

Japonia, însă, ca mare putere a pactului tripartit, a luat prompt atitudine faţă de manevrele fără scrupule ale oficialilor dela Washington, cu atât mai mult, cu cât Pacificul constitue — într'o mare măsură — zona ei de mişcare şi de prosperitate firească.

Puterile Axei — şi cel mai mult Germania — nu doreşte extinderea răsboiului, cu toate că — în Extremul Orient — răsboiul va isbucni dacă Washingtonul va fi ameninţat să rămână cu producţia de armament neplasată.

VIAȚA BASARABIEI

ȘTIRI DIN CHIȘINĂU

Inceperea cursurilor la școala normală de băeți

Direcțiunea școalei Normale de băeți din Chișinău aduce la cunoștința elevilor că sunt obligați să se prezinte la școală în ziua de 25 Octombrie a. c.

La prezentare, fiecare elev va aduce cu el, pe lângă rufăria necesară, încălțăminte, îmbrăcăminte, următoarele: o saltea, țacâm complect, săpun de rufe.

Taxa până la 1 Aprilie 1942, este de: pentru bursieri 3000 lei iar pentru solvenți 12.600. Se primesc în contul taxei și alimente. Elevii vor aduce dovada semnată de preot, învățător și notarul comunal sau primar, că în timpul ocupației sovietice, atât el cât și familiile lor au avut o purtare demnă.

REFACEREA BISERICII DEPE LÂNGĂ AZILUL „SF. ALEXANDRU CEL BUN"

Se știe că bolșevicii în timpul scurtei lor stăpâniri în Basarabia, au distrus total sau în parte cele mai frumoase locașuri de rugăciune din această provincie și în deosebi din capitala ei — Chișinău. In afară de catedrală, care se află azi în reparație, în afară de Mitropolie, au mai distrus, în parte, și biserica „Maica Domnului, bucuria tuturor scârbiților", de pe lângă azilul „Frățimii Sf. Alexandru cel Bun", fost „Alexandru Nevschi". Biserica de aci, una dintre cele mai frumoase din capitala Basarabiei și una dintre cele mai frecventate de credincioși, a suferit mult de pe urma invaziei bolșevice. Astfel, după ce au făcut sute de șicane Păr. paroh Vladimir Burjacovschi, consilierul referent al Secției Culturale al Arhiep. Chișinăului, înainte de cedarea Basarabiei, văzând că numărul credincioșilor se mărește simțitor, au hotărât închiderea bisericii de pe lângă azilul de mai sus, distrugând în parte odoarele sfinte, depozitând iconostasul, vesmintele și o parte din icoane, în capela liceului Regina Maria, căreia i-au schimbat destinația, organizând în ea un început de muzeu antireligios.

Biserica despre care vorbim, a fost ridicată cu câteva decenii în urmă prin stăruința părintelui Macarie Untu, fost profesor de limba moldovenească la seminarul teologic, bun predicator, și prin munca neobosită a părintelui Mihail Ceachir, vestit prin traducerile pe care le-a făcut pentru Găgăuzii din Basarabia.

Această biserică a fost păstorită din 1933 de prea cuc. părinte Vladimir Burjacovschi, și reparată radical în anul 1939, din inițiativa consiliului Frățimii Sf. „Alexandru cel Bun", prin sprijinul I. P. S. Arhiepiscop Efrem. Biserica a fost renovată complet și pictată din nou, în stil bizantin.

Bolșevicii au luat cu ei aproape toate odoarele sfinte, din aur și argint, așa că astăzi biserica se găsește despuiată de cele mai prețioase și necesare odoare.

Amintim cu acest prilej că bolșevicii au alungat cele câteva sute de bătrâne și bătrâni, ce se adăposteau în azilul „Sf. Alexandru cel Bun", aducând în locul lor evrei și soldați bolșevici.

In urma stăruinții consiliului acestei Frății, prezidate de păr. Vladimir Burjacovschi, azilul și-a redobândit destinația de înainte de răpire adăpostind astăzi din nou peste 200 de bătrâni și bătrâne. Comitetul azilului Sf. Alexandru cel Bun se află actualmente sub înalta oblăduire a Consiliului Central de Patronaj, prezidat de d-na Mareșal Maria Antonescu, filiala Chișinău, fiind prezidată de d. primar al orașului Anibal Dobjanschi, care, are foarte multă bunăvoință față de cei suferinzi.

La 24 Octombrie, biserica „Maica Domnului, bucuria tuturor scârbiților", își serbează patronul ei. Părintele Vladimir Burjacovschi împreună cu membrii comitetului de conducere au luat inițiativa refacerii acestui local, pentruca la 24 Octombrie a. c., ziua Patronului, să poată fi sfințită cu tot fastul cuvenit. Au fost invitați la această înălțătoare solemnitate toate autoritățile civile și militare în frunte cu d. general Constantin Voiculescu, Guvernatorul Basarabiei, P. S. Episcop locotenent al Chișinăului Efrem, d. prefect Georgescu, d. primar Anibal Dobjanschi, etc., etc. După informațiile ce le avem, Biserica de aci va fi primul locaș de închinăciune, sfințit într'un cadru solemn, după eliberarea Basarabiei din ghiarele bolșevismului distrugător de cultură și civilizație.

Capturarea unei bande de hoți minori

Organele poliției locale au fost surprinse de numeroasele cazuri de furturi comise în piețele orașului și la barierele de intrare în oraș.

Victimele furturilor erau de obiceiu țăranii din satele apropiate care veneau să-și vândă produsele sau să-și facă cumpărăturile necesare.

Investigațiile făcute au fost cu atât mai dificile, cu cât vechea clientelă a poliției judiciare, devenită comisari și mari dregători sovietici, în timpul ocupației au avut buna inspirație de a curăți orașul de prezența lor, fugind odată cu „falnica" armată roșie.

Poliția locală a purces la cercetări metodice pentru urmărirea și prinderea autorilor delictelor semnalate de numeroasele victime.

S'au făcut numeroase descinderi cu care ocazie s'a ajuns la senzaționala arestare a șaptesprezece făptași.

Autorii furturilor care au dat atâta de lucru poliției judiciare s'au dovedit a fi o bandă bine organizată compusă din minori între vârstele 10—15 ani.

Precocii bandiți operau în stil mare ținând sub teroare toate piețele și barierele orașului, buzunărind pe sătenii veniți în oraș și gospodinele neatente la coșurile și poșetele lor.

In fruntea bandei stătea Nanii Ion zis „Musiu", care, la vârsta de 15 ani conducea organizația lui cu toată autoritatea de mare șef de bandă.

Iată numele tuturor membrilor bandei, toți între vârstele de 10—13 ani: Soliță Teodor, Crasovschi Pavel, Germanov Serghei, Dabija Boris, Vitolt Victor, Lupu Gheorghe, Iateminschi Vlad, Rosmas Grigore, Irimiev Ion, Socolov Teodor, Ciobanu Petre, Gorbacev Alexei, Sclifos Eugen, Crasovschi Mihail, Cernețchi Grigore și Marcu Haritin.

Arestați și aduși în fața autorităților, tinerii hoți manifestă o atitudine care arată că nu se sinchisesc câtuși de puțin de cauzele care i-au adus aici și fac dovadă că morala e noțiune cu totul străină pentru dânșii.

Cu actele dresate ei au fost înaintați parchetului.

Iată ce-a reușit să facă regimul comunist din sufletul copiilor!

STATUL IN AJUTORUL BASARABIEI

A fost o vreme când din cauza prea numeroaselor lupte politice, pământul basarab rămăsese într'o penumbră, ale cărei urmări s'au resimțit adânc în funebra zi de 28 Iunie a anului durerilor românești.

In pasiunea hărțuelilor personale, au fost abandonate aspirațiile provinciei răsăritene, iar mai târziu după ce-au ocupat-o trupele blindate ale cutropitorilor moscoviți, amintirea ei amenința treptat să se stingă.

Singurul care a apropiat Basarabia, în toată drama ei sfâșietoare, de inima țării, care a îndreptat privirile opiniei românești spre multa suferință a fraților subjugați, singurul care a crezut în eliberarea provinciei năpăstuite și care și-a trimis ostașii să sângere pe costișe și coclauri victoria reînvierii ei, a fost Mareșalul Antonescu.

Iubirea Mareșalului pentru patriahalismul sufletului basarabean, pentru rodnicia sincerității lui, pentru piscurile, implântate în icoana albastră a Cerului, ale bisericilor ei a culminat în cuvintele Proclamației din 22 Iunie, la începerea războiului desrobitor:

„In acest ceas de încercare jur să vă duc la biruința sfințirii drepturilor noastre asupra bătrânei Moldova, să fac din nou din pământul Basarabilor vatra morților și leagănul copiilor noștri.

Să luptați pentru desrobirea fraților și căminurilor batjocorite de păgânii cutropitori".

Acum, când jurământul Mareșalului a fost îndeplinit, când pieptul basarabenilor schingiuit de pietroiul barbariilor poate libera să respire, când peste tihna gospodăriilor s'a întronat zâmbetul fericirii regăsite, când rugăciunile îmbracă inima moldoveană în Supremul efort de muncă răsplătitoare, grija conducerii Statului se extinde în proporții excepționale. Asupra mersului vieții basarabene.

E bine să înșirăm manifestările acestei griji, pentru a ne da seama ce însemnează Basarabia astăzi pentru consolidarea țării și cui avem a-i întoarce toată recunoștința muncii fără nici o cumpănire sau rezervă, pusă în aprigul dor al reclădirii celor ce s'au prăbușit sub pumnul dinamitat al doctrinei sovietice.

Intâiu, plugarii satelor basarabene, ale căror roade fosta stăpânire le „centraliza" în kolhozurile jidovești și ale căror ogoare erau amenințate a se colectiviza, nu vor plăti până la 1 Aprilie 1942 nici un fel de impozit direct. Asta însemnează, că vor fi în stare să-și refacă gospodăriile sdruncinate de pârjolul năvălitorilor și să-și întemeieze o bază de existență de toată trăinicia.

De acelaș privilegiu se vor bucura și proprietarii de case dela oraș, care vor avea prilejul să și le repare, contribuind astfel la redresarea aspectului Chișinăului și celorlalte orașe.

Apoi pentru promovarea științei de carte românească, pe care agenții propagandiști ai Kominternului moscovit au profanat-o prin introducerea unei limbi moldovenești rusificate și contrare purității graiului basarabean, conducerea Statului întregitor și eliberator a alocat suma de patru milioane lei, cu care se vor cumpăra manuale pentru fiii plugărimii și material didactic necesar la o cât mai spornică ridicare a nivelului ultural. Insemnează aceasta, că basarabenii vor avea putința să se întoarcă la izvoarele ființei lor și să gândească altfel decât cum au fost forțați și otrăviți, până la desrobire.

In al treilea rând, Statul a sporit pensiile tuturor acelora, ce în decursul unui an întreg de ascuțite dureri, nu s'au plecat, ca să-și cerșească existența și pentru care țara ce i-a desrobit a avut grijă să le mărească răsplata bătrâneților și serviciilor constante ce le-au adus decenii întregi cu devotament și persistență.

In al patrulea rând, sinceritatea cu care se reintegrează în serviciu toți funcționarii basarabeni, rămași sub ocupație sovietică și a căror comportare în timpul dezolantului an de robie, n'a prejudiciat prestigiul neamului românesc. Studierea amănunțită a posibilităților de reconstruire a Chișinăului, cel mai crunt lovit oraș din toată urgia războiului aceste dezterminare a pulsației bolșevice care reconstruise va începe într'un ritm sobru chiar în primăvara anului ce vine, poate să cântărească iarăși foarte greu în cumpăna deosebitei atenții pe care o acordă statul Basarabiei desrobite.

Adăugând la acestea și altele, ca stăvilirea dârză a speculei și avantajoasele posibilități de trai ce s'au instituit astăzi în orașele basarabene, ca sancționarea dreaptă și imediată a tuturor celor ce au cauzat numai răul confraților lor printr'o definitivă participare la opera distructivă a satropilor roșii, ca expulzarea în ghettou a ultimilor resturi de populație jidovească, — o pătrunzătoare satisfacție a populației moldovenești a orașelor, — etc., etc., vom conchide, că Basarabia este în prezent centrul de preocupare al Conducerii Statului.

Alt măsuri alte manifestări de caldă îmbrățișare vor urma.

Pentru toate acestea palma țărănească a răzășilor basarabene trebuie să strângă puternic coarnele plugului, iar intelectualitatea să depună maximum de efort, deoarece în provincia devastată de nemernicii răsăritului e prea mult de lucru, ca să se aștepte toate dela Stat.

Prin munca dusă până la încovoiere, se vor satisface toate jertfele, toate eforturile și toate însângeratele pierderi ale desrobitorilor.

Conferință școlară în Chișinău

Cantine școlare, manuale didactice și alte probleme ale învățământului basarabean

Repunerea școalei basarabene pe vechea linie, se face cu greutate din mult motive, între care faptul că suntem în războiu, e principala cauză.

Totuși, acei care au venit în această provincie, muncesc din toate puterile spre a nu fi mai prejos decât colegii lor care luptă pe front. In ordinea acestei bătălii a frontului intern a avut loc în localul școalei primare Nr. 6 de fete din Chișinău o conferință a directorilor de școli primare din acest municipiu, precum și a inspectorilor de plasă din județ.

Conferința a fost prezidată de d. Irodion Iacob, inspector școlar general primar, asistat de d-nii inspectori de circumscripție: Vl. Neaga, D. Barbu și inspector municipal V. Arvinti.

In cuvântul introductiv, d. Iacob spune: „Ne întoarcem cu emoție spre a innoda firul muncii întrerupte prin anul de robie a Basarabiei. Perioada grea a pregătirii s'a terminat. Acum pornim la o muncă de adevărată construcție. Ministerul, după ce a trimis aici cele mai distinse elemente din Vechiul Regat, în urma sugestiei organelor de control, a găsit cu cale să primească în învățământ și pe dascălii care sub ocupație și-au menținut demnitatea de români.

In anul refugiului ni s'a recunoscut munca și hărnicia, în posturile unde am fost utilizați în Țara liberă. Acum trebuie să muncim cu aceiași râvnă în Chișinăul devenit, în urma evenimentelor istorice, adevărată cetate românească. Capitala Basarabiei e un oraș în văzul tuturor conducătorilor și deci trebuie să le arătăm că am meritat încrederea de a fi fost trimiși în acest centru".

Se trece apoi la problemele ce sunt în program.

RECENSAMANTUL

...făcut în luna August nu mai corespunde cu realitatea de azi. Târgul de pe Bâc de acum două luni, a progresat mult. Multe din străzile pustii s'au populat prin venirea a o mulțime de funcționari, precum și prin reîntoarcerea acelor care au părăsit orașul de frica războiului, ori au fost deportați sau li s'a fixat domiciliu la țară, cum era obiceiul la Sovieți.

Recensământul a fost verificat și circumscripțiile reajustate. In unele circumscripții directorii au fost puși a face din nou acest recensământ, schimbările fiind prea mari.

S'a dispus ca niciun director de școală să nu mai primească decât elevi din circumscripția sa școlară.

Impărțirea circumscripțiilor s'a făcut greu, din cauza așezării fără plan, încă din vremea rușilor țariști, a localurilor de școală.

ADULȚII

Guvernământul Basarabiei a luat hotărîrea ca să întrebuințeze toate mijloacele spre a stârpi analfabetismul. In acest scop se va stabili un plan de activitate, deoarece este inadmisibil să mai avem neștiutori de carte dela o anumită vârstă. In iarna aceasta învățătorii vor trebui să lucreze pentru înlăturarea acestei pete de pe fruntea culturii românești.

CANTINELE ȘCOLARE

In urma ordinului d-lui Mareșal Antonescu, de a fi ajutați copiii săraci, s'au luat toate măsurile pentru înființări de cantine școlare în fiecare sat și pe lângă toate școalele din oraș.

Din conversațiile cu directorii de școli primare din oraș s'a ajuns la concluzia că mijloacele pentru înființarea acestor cantine vor fi din: contribuția părinților și elevilor avuți, sprijinul unităților militare, acolo unde sunt, ajutorul dat de învățători, sprijinul parohiilor, serbări școlare, fond dela cooperativele școlare, colecte, liste de subscripții, cotă din prevederile Municipiului, etc.

D. inspector Barbu a dat lămuriri de felul cum trebuiesc organizate cantinele, dup modelul celor din Vechiul Regat.

D. inspector general Iacob a stăruit să fie în cel mai scurt timp câte o cantină la fiecare școală, pentru a fi ajutați copiii sărmani.

ALTE PROBLEME

Privitor la manualele didactice s'a hotărît a se strânge banii pentru a le procura direct dela editura Statului din București.

Orarul după care se va preda, este în lucrarea d-lui inspector Barbu Dumitru. Se va da și o circulară pentru a se face cunoscute schimbările noului programe analitice.

La cursurile complimentare se vor trimite maeștri și maestre.

Sâmbăta după amiază, potrivit ordinului dat de d. ministru general Rosetti, elevii vor fi conduși de către învățători la cimitirul apropiat școalei și vor îngriji de morminte. Deasemenea vor fi păzite și cimitirele eroilor. Li se va vorbi școlarilor despre eroism și recucerirea Basarabiei.

Invățătorii cari se pricep la muzică vor organiza și coruri bisericești. Frecvența bisericii în fiecare Duminică a elevilor și învățătorilor este obligatorie.

Odată pe săptămână în fiecare școală este necesar a avea loc o conferință a membrilor corpului didactic, spre a discuta problemele de interes școlar.

*

La finele conferinței d. inspector general Iacob, vădit emoționat, a amintit despre fostul inspector general școlar Petru Cumpănici, omul care a muncit atâta pentru Basarabia din 1918 și până în anul retragerii, 1940.

Se va interveni pentruca una din străzile Chișinăului, să-i poarte numele.

Asemenea conferințe, pe deplin isbutite, se vor ține în toate județele Basarabiei.

Sabin Popescu-Lupu

INFIINȚAREA DEPOZITULUI DE CĂRȚI PENTRU DIRECTORATUL CULTURII NAȚIONALE

Se știe că autoritățile bolșevice au depozitat aproape toate cărțile și publicațiile periodice românești în subsolul Internatului Școalei Normale „Florica Niță", unde s'a stabilit actualmente Comandamentul Militar.

Intrucât subsolul trebue să fie liber, autoritățile în drept au hotărît ca toate cărțile aflate aci să fie depozitate în localul fostei școli primare Nr. 1, str. general Badoglio Nr. 20. Tot aci vor fi depozitate și alte cărți fără proprietar ce eventual se vor găsi. Aci se va înființa Depozitul de cărți al Directoratului Culturii Naționale. Cu organizarea acestui depozit a fost însărcinat d. insp. școlar Vl. Neaga, care a și luat măsurile necesare în vederea depozitării tuturor cărților găsite fără stăpân.

După ce toate volumele vor fi strânse, fiecare instituție ce-și va recunoaște volumele, le va putea ridica, pe baza unei autorizații. Deasemenea și persoanele particulare, care au avut biblioteci, își vor putea ridica volumele tot pe baza unei autorizații, eliberată de conducerea depozitului.

D. inspector școlar Vl. Neaga a organizat în localul Inspectoratului școlar al jud. Lăpușna o expoziție cuprinzând manuale și material didactic rămas dela bolșevici. Expoziția poate fi vizitată numai pe baza unei autorizații, care se eliberează persoanelor ce au legătură cu școala.

SCHIMB DE PRODUSE CU POPULAȚIA DIN BASARABIA

Domnul Mareșal Ion Antonescu a aprobat ca pentru înlesnirea aprovizionării cu porumb a populației din părțile de munte ale județelor: Bacău, Neamț și Baia să i se permită intrarea în Basarabia și Bucovina de Nord cu cherestea și draniță, (șiță) primind în schimb porumb de hrană.

In acest fel se ajută și refacerea regiunilor distruse și se repune în funcțiune obiceiul pentru schimbul în natură practicat ani îndelungați de populația noastră.

Reducere pentru călătoria muncitorilor agricoli pe C.F.R. din Basarabia

In urma intervenției ministerului agriculturii prin direcțiunea economică agrară, administrația căilor ferate a dat dispozițiuni tuturor inspecțiunilor regionale de mișcare și stațiunilor de cale ferată din Basarabia, să pună, la cerere, la dispoziția proprietarilor sau muncitorilor vagoanele necesare pentru transportul muncitorilor agricoli pe căile ferate.

Dispozițiunile tarifare, privind călătoria cu reducere a muncitorilor agricoli, sunt aplicabile pe întreaga rețea C. F. R. inclusiv Basarabia.

Societatea Scriitorilor din Basarabia și-a reluat activitatea

Societatea Scriitorilor Români din Basarabia și-a reînceput activitatea pe pământul desrobit al provinciei dintre Prut și Nistru.

In ziua de 16 Octombrie a. c., a avut loc prima ședință a scriitorilor aflați la Chișinău. Au luat parte d-nii Pan Halippa, președintele societății, Ion Pelivan, fost ministru, col. Anibal Dobjanschi, primarul municipiului Chișinău, inspector școlar Vl. Neaga, Sergiu Dobjanschi, Iorgu Tudor, Dominte Timonu, d-nele Elena Malai, A. Razu, d-ra Ecaterina Cerchez, preot Sergiu Roșca, d-na Hitova și alții.

Cu acest prilej s'au discutat mai multe chestiuni, privitoare la noua organizare a societății și s'au propus o serie de subiecte de realizat. In ordinea lor: Un an de refugiu; Un an de robie sub bolșevici și Viața lui Mihalcea Hâncu.

S'a discutat apoi chestiunea unui local propriu pentru societate și s'au făcut demersurile necesare la d. general C. Gh. Voiculescu, Guvernatorul Basarabiei.

D. primar al municipiului, col. An. Dobjanschi a propus înființarea unei serii de premii pentru încurajarea literaturii anului în curs.

D. Neaga Vl., insp. școlar, a propus să se acorde premii anuale în volume de bibliotecă. In cadrul noui activități a societății vor funcționa: secția literară, secția istorică și o secție de folclor și de literatură orală. Titularii lor sunt d-nii P. Halippa, I. Pelivan și Tatiana Gălușcă.

Cu acest prilej, Societatea scriitorilor a trimis două telegrame.

MAJESTĂȚII SALE REGELUI MIHAI I

Sire, Societatea Scriitorilor Români din Basarabia, întrunindu-se în prima ședință dela desrobirea Basarabiei, de către glorioasa armată a Majestății Voastre, este fericită și recunoscătoare pentru posibilitatea de a activa din nou pe pământul natal al Basarabiei și Vă aduce omagiu de credință devotată și adâncă mulțumire. Să trăiți Majestate la mulți ani, spre gloria Neamului.

Președintele Societății Scriitorilor Români din Basarabia,
PAN HALIPPA

A doua telegramă a fost expediată d-lui Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului:

Societatea Scriitorilor Români din Basarabia, reluându-și activitatea pe pământul desrobit de armatele române de sub Inalta Conducere a Domniei Voastre, Vă mulțumește pentru măreața faptă, urându-Vă viață lungă spre fericirea țării întregi și a Basarabiei natale.

Președintele Societății Scriitorilor Români din Basarabia,
PAN HALIPPA

Deschiderea cursurilor gimnazului industrial din Orhei

ORHEI, 22. — Zilele trecute a avut loc, în cadrul unei frumoase solemnități deschiderea cursurilor gimnaziului industrial din Orhei, la care au participat oficialitățile orașului împreună cu personalul prezent al școlii.

In aceiași zi gimnaziul a fost inspectat de d. inspector școlar I. Vasilache, care a raportat Directoratului Culturii Naționale, starea în care se găsește localul ocupat actualmente de acest gimnaziu.

Se observă în deosebi lipsa materialului didactic. Mașinile și sculele de atelier sunt în parte depozitate la gimnaziul industrial din Rezina-Orhei și Todirești-Lăpușna. Arhiva gimnaziului este distrusă. Pentru internat școala nu posedă decât opt paturi. Vesela pentru cantină este inexistentă. S'au înscris până acum 118 elevi. D-l Director al gimnaziului Dimitriu Constantin, face toate sforțările pentru buna funcționare a acestui gimnaziu.

După cum reese din raportul d-lui inspector școlar M. Popovici care a inspectat acest gimnaziu, după începerea cursurilor, d. Director Constantin Dumitriu, a reușit în scurtă vreme să redea o înfățișare potrivită localului, potrivit scopului destinat. Amintim în treacăt că localul a fost lăsat într'o mizerie de nedescris de ocupanții bolșevici.

Gimnaziul are nevoie de personal administrativ și de serviciu care încă n'a fost numit. De asemenea are nevoie de saltele și cearceafuri pentru internat care poate primi până la 80 elevi.

DISPOZIȚIILE D-LUI MAREȘAL ION ANTONESCU

D. Mareșal Ion Antonescu care a inspectat școlile din Orhei a dispus ca să se procure imediat saltelele și păturile necesare.

Directoratul culturii naționale din Basarabia a hotărît să mai aloce din bugetul său pentru gimnaziul industrial de băeți din Orhei în afară de cei 60 mii lei dați la 26 Septembrie a. c. pentru reparația și amenajarea localului, încă o sumă de 70 mii lei care să servească la complectarea inventarului internatelor.

Cu prilejul inspecției pe care a făcut-o d-l Mareșal Ion Antonescu la acest gimnaziu, d-sa a ordonat să se înzestreze de urgență atelierele gimnaziului cu mașinile necesare.

Alcătuirea programului de activitate culturală a Fundației Regale pentru Basarabia

D. prof. L. T. Boga, însărcinat cu conducerea Regionalei Basarabia, a alcătuit un vast program de activitate culturală, care se va aplica în provincia dintre Prut și Nistru, în vederea înfloririi vieții culturale. Programul cuprinde o serie de puncte, ca: înființarea de școli și cursuri țărănești, școli practice pentru săteni etc.

Reorganizarea tineretului basarabean

Elevii premilitari din cursul superior de liceu, drept muncă de folos obștesc, au fost însărcinați cu efectuarea recensământului tinerilor între 1...—21 ani, din municipiul Chișinău, în vederea reorganizării și reîncadrării tineretului în formații pentru o bună disciplină și moral' etc.

GRADUL DE CULTURĂ SOVIETICĂ

Пилкэ.

пил кэ | п и л | и

Ам пилкэ
Тау ун пом ускат.
Тау ку пилка.

отик | икрэ | лиман
сырник | инимэ | мыникэ

14

Manualele didactice au marcat la toate ţările un grad al civilizaţiei. Numai în Rusia Sovietică, fabricându-se doar jucării pentru copii, s'a crezut că e de ajuns. De altfel şi aceste jucării au un aspect sinistru: nu sunt făcute pentru copii, ci pentru bolnavi, pentru oameni mai bolnavi. Aşa dar, fiindcă lucrătorii care le-au fabricat erau nişte suferinzi.

Cu manualele didactice s'a petrecut mai rău încă, în special cu abecedarele. Nu s'a ţinut de loc seama de vârstă, de psihologia copilor. Invăţându-se despre Stalin şi constituţie încă din primii ani când plozii abia ştiu să se ceară afară. Textul mai are şi alte păcate întrucât ne priveşte pe noi Românii, prin faptul că s'au introdus o mulţime de cuvinte străine. Chiar în pagina pe care o redăm alături, sunt trei cuvinte neintrebuinţate în întreaga Ţară: pilcă (ferestreu), otic (băţ) şi sârnic (brânzoaică).

Ultimul e specific rusesc.

Cât priveşte estetica, ilustrarea textului, totul e de condamnat. Nimic frumos pentru ochiul copilului, nimic din ceeace este necesar pentru a ajuta înţelegerea abstractelor noţiuni ale scris-cititului la copiii începători.

Câtă deosebire între abecedarele româneşti editate de Stat şi acelea tipărite de stăpânirea rusă!

Această mare distanţă între noi şi ei, e urmarea concepţiei de viaţă comunistă, unde totul e artificial, omului impunându-i-se cătuşele, tiparniţele voinţei, catechismului bolşevic, ce ignoră realitatea, pe când în ţările cu libertate de gândire şi acţiune individuală, totul se adaptează evoluţiei vieţii normale a omului nestingherit în desvoltarea sa.

Aşa se explică de ce a degenerat tipul de om comunist.

Sabin Velican

Situaţia comunicaţiilor strategice din U.R.S.S.

După prăbuşirea frontului sovietic chestiunea comunicaţiilor şi a posibilităţilor de circulaţie pentru viitoarele concepţii strategice ale sovieticilor a devenit problema esenţială care trebue rezolvată.

Cele mai importante căi ferate sunt în direcţia est-vest care leagă cele mai mari oraşe din U. R. S. S.: Leningrad—Volodga—Kirov—Perm—Sverdlovsk—Tseljabinsk, apoi Bialystok—Minsk—Moscova—Samara-Ufa-Tseljabinsk şi altă linie deosebit de importantă, Moscova-Kazan-Sverdlovsk. Aceste 3 linii feroviare principale se continuă cu calea ferată transiberiană, care duce până la Vladivostok, având o lungime considerabilă de 7021 km. De aici rezultă un timp normal de parcurgere pentru trenurile exprese, însumând 8 zile. Bineînţeles, trenurile de marfă parcurg această distanţă într'un interval de timp mult mai mare.

Cele mai însemnate linii ferate principale care străbat Uniunea Sovietică în direcţia nord-sud, sunt acelea cari pleacă dela Leningrad, spre Odesa trecând prin Vitebsk, apoi linia ferată Murmansk-Leningrad, care trece şi prin oraşul Petroskoj, cucerit de curând de Finlandezi, apoi linia ferată Arhanghelsk-Moscova, de o importanţă covârşitoare; urmează Moscova-Rostov-Baku, o linie feroviară destinată înainte de orice transporturilor efectuate din Iran, şi calea ferată Novo Sibirsk-Alma-Ata, care a fost denumită linia Turksib. Comunicaţiile feroviare care străbat U. R. S. S.-ul în diagonală sunt: Leningrad-Moscova-Samara-Orenburg-Frunse.

Urmărindu-se cu minuţiozitate situaţia operaţiunilor pe hartă, în urma ultimelor comunicate ale O. K. W.-ului, se discerne că, după ocuparea Ucrainei, inclusiv capitala sa Kievul, şi concomitent prin încercuirea Leningradului, liniile principale din partea europeană a Rusiei Sovietice se află sau în mâinile Germanilor sau se găsesc în raza de acţiune a operaţiunilor germane.

Reţeaua feroviară sovietică însumează numai 86.500 km., care lungime este extrem de mică în comparaţie cu vastele dimensiuni şi posibilităţi ale ţării. Aşişderea, materialul rulant, înregistrând 24.600 locomotive şi aproximativ 800.000 de vagoane de marfă constitue un potenţial mai mult decât insuficient faţă de proporţiile şi nevoile ţării.

Navigaţia fluvială şi pe canalurile artificiale este numai parţial posibilă. Lungimea canalurilor navigabile şi a întregei reţele fluviale navigabile era estimată în 1929 la 261.582 km., dintre cari 88.365 km. erau perfect utilizabili navigaţiei, iar restul sporadic. La acestea se adaugă 5464 km. de canaluri navigabile. Pe acese rute fluviale sau pe canaluri cari însă sunt utilizabile numai o parte a anului, din cauza iernilor deosebit de aspre, au fost transportate 90 milioane de tone mărfuri pe timp de un an. Pe şoselele din URSS. s'a transportat anual 1150 milioane tone de mărfuri, sovieticii dispunând înainte de război de 373.000 de autovehicule. Uniunea Sovietică poseda înainte de război, în total numai 66.000 km. de şosele carosabile.

In concluzie, se reliefează faptul că, conducerea sovietică, deja înainte de isbucnirea războiului, dispunea de o reţea de căi de comunicaţie absolut insuficiente, la care trebue să se adauge starea de plâns a şoselelor sovietice cu totul impracticabile. (UTA. Berlin).

Publicaţie

Rătăcit băiat de 5 ani cu numele PAVEL POBEREJNIUC, originar din sat Ciocana Nouă, în cartierul Visterniceni Chişinău.

Cine cunoaşte unde se află este rugat să comunice părinţilor pe adresa Poberejniuc Matvei sat, Ciocana Nouă com. Bubuei, jud. Lăpuşna.

Infăptuiri pe tărâmul sănătăţii în Basarabia

La inaugurarea băii comunale, care a avut loc zilele acestea, a vorbit şi d. dr. N. Cădere, inspector general sanitar central, relevând în cuvinte impresionante, că pe lângă atâtea înfăptuiri de interes obştesc pe tărâmul sănătăţii, stăpânirea românească dă spre folosinţă şi baia comunală, care fusese aruncată de ruşi în aer, dar care în urma eforturilor depuse este din nou pusă în funcţiune.

Face apoi o paralelă între cele ce s'a petrecut sub sălbatica ocupaţie iudeo-bolşevică şi ce se realizează astăzi, sub noua administraţie românească.

Arată apoi că baia comunală pentru Chişinău, nu este nici prima, nici ultima operă pentru sănătatea poporului.

Odată cu reparaţiile care i s'au făcut, s'a dat acestei băi încă o nouă aripă prin lărgirea şi perfecţionarea ei.

*

La spitalele din Chişinău se fac reparaţii radicale, în urma stricăciunilor produse de cutremurul de la 10 Noembrie 1940, precum şi de devastările suferite în urma retragerei hoardelor bolşevice.

La spitalul central se fac reparaţii capitale, iar numeroşi muncitori lucrează zilnic la refacerea acestei importante instituţii de interes obştesc.

La spitalul Costiugeni, se repară deasemeni toate saloanele care au suferit stricăciuni în timpul unui an, cât a fost Basarabia ocupată şi când nu s'a făcut nimic pentru înlăturarea acestor stricăciuni.

Spitalul de contagioşi este aproape gata, iar până în câteva zile lucrările se vor termina cu desăvârşire.

Aceleaşi reparaţii radicale se fac la acele două centre de sănătate.

In scurt timp, toate instituţiile care au suferit stricăciuni, şi care erau puse în slujba sănătăţii, vor fi cu desăvârşire terminate.

*

Domnul prof. dr. I. Bălteanu, consilier de stat pe lângă Ministerul Sănătăţii, însoţit de d. dr. Const. Lissievici, inspector general sanitar, au vizitat spitalele şi dispensarele din judeţele Tighina, Cahul şi Ismail.

Cu prilejul acesta s'au făcut constatări îmbucurătoare, deoarece s'a stabilit că noui cazuri de boli epidemice nu s'au mai înregistrat, iar instituţiile sanitare au intrat în viaţa normală, cu toate greutăţile întâmpinate.

O adâncă impresie a produs spitalul Comrat, care a fost minat şi distrus de bolşevici şi care era unul dintre cele mai frumoase şi mai spaţioase spitale.

D. profesor dr. I. Bălteanu a dispus ca să se înceapă imediat reparaţiile, spre a putea fi pus în slujba sănătăţii şi acest spital care a fost o podoabă.

Deasemeni au mai fost repuse în funcţiune spitalul din Reni şi alte instituţii de sănătate.

Dezastrul economic al Uniunii Sovietice

Bilanţul pierderilor sovietice în producţiile înarmării lor

După implântarea drapelului de război al Reichului german deasupra uneia din cele mai importante uzini industriale din oraşul Stalino, capitala centrului industrial sovietic — Bazinul Doneţului — ocuparea integrală a acestei „regiuni Ruhr" a Uniunii Sovietice a dovedit o chestiune numai de puţine zile. Atenţia unanimă se îndreaptă din nou asupra pierderilor suferite de producţia sovietică, mai ales a industriei înarmării. Insuşi ziarul londonez „Times" subliniază faptul că, după scoaterea din funcţie a bazinului industrial Doneţ, Uniunea Sovietică maiare la dispoziţie numai 1/3 din capacitatea ei industrială. Cum se prezintă acum bilanţul pierderilor producţiei sovietice şi a capacităţii de înarmare în momentul de faţă? Desfăşurarea de până în prezent a campaniei din răsărit a lovit cumplit de greu potenţialul economic al Uniunii Sovietice în 2 direcţii. Mai întâi sovieticii au pierdut cea mai mare şi cea mai bogată parte din bazinele lor de materii prime şi în al doilea rând au fost lipsiţi de mai mult de jumătate din capacitatea înarmării lor. Sovieticii au pierdut în mod deosebit cele mai importante materii prime: minereurile de fier şi bauxitul.

In urma ocupării Krivoi-Rogului, bolşevicii au înregistrat pierderea a 19 mil. tone de minereuri sau 51% din întreaga producţie de minereu de fier. Trebuie menţionat faptul că aceste minereuri de fier sunt cele mai apreciate conţinând 66% fier. Dar nu numai cele 2 centre importante ale industriei grele sovietice aflătoare în regiunea Niprului şi Doneţului au fost integral scoase din uz pentru sovietici, dar şi alte centre industriale mai mici şi încă neocupate din Rusia europeană au fost serios lovite în capacitatea lor de producţie. O altă pierdere de o importanţă covârşitoare pentru sovietici o constitue regiunea din jurul oraşului Nicolaev, aşezată în arcul Niprului, bogată în mangan şi minereuri de fier, care furniza 35% din întreaga producţie de minereu a Uniunii Sovietice. Minereurile de mangan dela Nicolaev acopereau întreaga nevoie a industriei metalurgice din regiunea Niprului. Prin ocuparea acestei regiuni de forţele germane, Uniunea Sovietică a pierdut circa o treime din întreaga producţie de fontă, oţel şi produse laminate. O lovitură cumplită adusă capacităţii înzestrării sovietice, mai ales înzestrării aeronautice, a constituit-o pierderea zăcămintelor de bauxită dela Leningrad, cari furnizând după ultimele date, 75% din întreaga producţie de bauxit rusească.

Mai departe, sovieticii au pierdut şi cele mai vestite zăcăminte de fosfat în urma tăierii legăturilor Peninsulei Kola de restul URSS-ului de trupele germane şi în urma eliberării Careliei. Prin bombardarea sistematică a liniei feroviare Murmansk, s'a întrerupt şi în acest sector comunicaţia cu sudul. Fosfatul era transportat pe via Murmansk, de acolo mai departe pe Marea Albă, la Arhanghelsk. Fosfatul care e necesar pentru fabricarea muniţiilor şi materialului explosibil, este un potenţial de răsboi, la care Uniunea Sovietică a fost nevoită să renunţe definitiv.

Dar nu numai pierderea zăcămintelor de materii prime căzute în mâinile Germanilor, influenţează capacitatea de producţie a industriei de răsboi sovietice, dar şi căderea industriilor metalurgice aflătoare în regiunile ocupate. Sovieticii au suferit pierderi cari nu pot fi niciodată înlocuite. Cea mai grea lovitură primită până în prezent o constitue pierderea celor mai importante uzine de aluminiu dela Dnjepropetrovsk şi Zaporojo, care sunt alimentate cu curent electric de marea uzină hidraulică de pe Nipru. Fiindcă aceste 6 uzine furnizează 75-80% din întreaga producţie de aluminiu sovietic, însemnează că bolşevicii nu mai dispun decât de o capacitate de aluminiu însumând 20-25%. Este limpede ca lumina zilei că producţia de avioane nu mai poate menţine acelaş ritm. Producţia de avioane mai este limitată şi din al treilea motiv. Sovieticii au pierdut în regiunile ocupate un număr foarte mare de fabrici de avioane cu cea mai mare capacitate de producţie şi simultan, restul fabricilor de avioane se află în raza de acţiune a bombardierelor germane.

Numai în Moscova se găsesc 50% din industria sovietică. Cele mai însemnate industrii de prelucrare a fierului şi a metalelor se află în Leningrad, în regiunile Niprului şi Doneţului, la Krivoi-Rog şi Nicolaev, ca şi în oraşele din centrul Rusiei, Briansk şi Ordjonikisegrad. Al doilea loc în industriile de prelucrare îl deţine construcţia vaselor de răsboi. Şantierele din Leningrad contribuie în acest domeniu cu peste 75% de vapoare construite. Leningradul mai dispune de un şir de uzine de o importanţă covârşitoare pentru înarmare şi care nu pot fi înlocuite, ca de pildă, uzinele „Kirov" şi „Putilov". Cu mult mai grele sunt de înregistrat pierderile în industria electrotechnică însumând 50% şi în industria pelăriilor cât şi chimicală, 25%, în urma încercuirii Leningradului. Dispariţia integrală a altor ramuri importante din industria mecanică şi optică, în care Leningradul deţinea monopolul, este mai puternic simţită în construcţia avioanelor şi a vapoarelor de răsboi. Sivieticii au pierdut odată cu Leningradul ale cărui fabrici şi-au închis porţile, 20% din fabricarea de muniţii, 14% din fabricarea tunurilor, 18% din producţia avioanelor, 6% din a tractoarelor.

In mâinile germane se mai află şi oraşele Ordjonikisegrad şi Brjansk, importante prin fabricile şi uzinele de locomotive de maşini întrebuinţate în industria minelor, prin uzinele pentru fabricarea cuirasatelor de tancuri şi a maşinelor agricole.

Dar potenţialul înarmării sovietice a fost considerabil lovit nu numai prin pierderea directă de fabrici, aşezăminte şi instalaţii industriale şi de materii prime, ci şi prin faptul că cele mai însemnate şi mai valoroase surse de materii prime şi fabrici ale Rusiei europene se află astăzi direct în raza de acţiune a armei aeriene germane. Moscova a ajuns să simtă în toată acuitatea lor aceste acţiuni nimicitoare ale bombelor germane, căzute cu precizie asupra uzinelor de avioane, fabricilor de automobile, pirotechniilor şi uzinelor de armament. Distrugerea căilor de comunicaţie înseamnă o altă diminuare a capacităţii de producţie. Chiar dacă Uniunea Sovietică ar dispune în momentul de faţă de întreaga ei capacitate de înarmare şi tot ar avea nevoie de un lung şir de ani pentru a-şi înlocui pierderile de până acum. Sunt cu totul lipsite de consistenţă nădejdile bolşevicilor că vor putea fi ajutaţi de popoarele anglo-saxone, deoarece aceste ajutoare nu numai că nu pot înlocui industria de război sovietică desfiinţată, dar nici n'ar aduce vreo contribuţie apreciabilă pentru o durată mai lungă.

Războiul împotriva Uniunii Sovietice este integral decis în favoarea Germaniei în sectorul economic. (UTA. Berlin).

NUMERUS NULLUS PENTRU EVREI IN ŞCOLILE SUPERIOARE CROATE

ZAGREB, 23 (Ess). — Rectorul universităţii Zagreb a făcut cunoscut că în viitor evreii nu se vor putea nici înscrie şi nici să dea examene în şcolile superioare croate.

Discursurile lui Maiski şi învăţămintele Talmudului

Evreul Maiski, care la conferinţa interaliată de la Londra, reprezenta Uniunea Sovietică, a făcut o nouă şi „foarte însemnată" declaraţie. El a spus: „Rusia lui Stalin apără dreptul fiecărei naţii la neatârnare şi la integritatea teritorială, cum şi dreptul fiecărui popor de a-şi alege forma socială şi ocârmuirea pe care le judecă oportune şi necesare întru propăşirea sa economică şi politică".

Talmudul povăţueşte pe fiii lui Iuda: „Atunci când eşti nevoit să aperi interesele lui Israel, ţi se îngădue să minţi pe Goimi".

Nu este de mirare deci, dacă Maiski pune în aplicare sfaturile Evangheliei poporului său. Ar trebui însă, să fie mai prudent când minte sau cel puţin să ştie să mintă cu o dibăcie aptă să creeze o oarecare confuziune sau o stare de tulburare în sufletul aceluia care îl ascultă sau îi citeşte proza.

Este prea recentă propovăduirea bolşevică îndreptată proletarilor din toată lumea prin care se încerca a-i convinge pe aceştia, că este o datorie şi constitue o glorie să se pornească la distrugerea libertăţii şi independenţei popoarelor şi că numai pe mormanele de cadavre ale „îndărătnicilor" va putea urca biruitoare Internaţionala comunistă. Cine nu-şi aminteşte de mormanele de aur cheltuite de către Kremlin cu scopul de a organiza revoluţii şi răsmeriţe în sânul ţărilor care îşi aleseseră forma de guvernământ pe care o socoteau mai nimerită? Nu a fost oare Moscova aceia care a uns ca dictator pe Bela Kun în Ungaria? Nu a fost oare Moscova aceia care a stârnit şi a susţinut pe Carol Liebknecht şi pe Rosa Luxembourg în Germania? Nu a fost oare Moscova aceia care a luptat în Spania pentru biruinţa bolşevismului?

In ceeace priveşte respectarea integrităţii teritoriale, credem că este bine să amintim de ocuparea Poloniei, a Lituaniei, a Letoniei, a Finlandei cum şi de odioasa răpire a Basarabiei, teritoriu asupra căruia românii nici nu mai au nevoe să-şi susţină dreptul; că Rusia după ce a cotropit aceste ţări şi ţinuturi, s'a grăbit să instaureze prin violenţă şi asasinat comunismul.

Evreul Maiski a vrut să concureze pe Roosevelt şi pe Churchill, izbutind să cucerească astfel titlul de paiaţă Nr. 1.

Minunea dela capela spitalului militar din Timişoara

Un soldat îşi recapătă vederea şi auzul

In capela spitalului militar din Timişoara s'a produs o adevărată minune în următoarele împrejurări.

La spitalul militar este internat de multă vreme soldatul erou Ion Matei, dintr'un regiment de dorobanţi, din comuna Strunga, jud. Roman. Pe frontul Odesei el este îngropat de viu de o ghiulea inamică, explodată la câţiva metri de el. După câteva ore a fost desgropat de camarazi, dar din cauza emoţiilor trăite, graiul şi auzul îi pierise, fiind rănit la mână şi picior.

Piciorul fiindu-i vindecat, eroul Ion Matei mergea zilnic la capela spitalului, unde se ruga ore îndelungate la icoana Maicii Domnului.

Sâmbătă după masă, pe când se oficia şi liturghie, Ion Matei a început să audă glasul părintelui, iar mai târziu a putut şi vorbi.

Acest fapt a fost considerat ca o adevărată minune la spitalul militar, iar ostaşul erou Ion Matei continuă să se roage în capela spitalului militar cu aceleaşi rugăminţi către Atotputernicul.

MICILE NECUVIINŢE ALE UNUI MARE INTERVENŢIONIST

Aflăm de la New York că rezultatul anchetei întreprinse de comitetul special constituit în sânul Camerei, în legătură cu acuzaţiile aduse senatorului Pepper, au stârnit o vie surpriză. Senatorul Pepper este unul din cei mai înflăcăraţi intervenţionişti. El a înlesnit o seamă de acţiuni menite să târască America în război.

Sus amintitul comitet l-a acuzat în public că a provocat cu rea voinţă întârzierea înfăptuirii planului naţional. Această acuzaţie surprinzătoare se întemeiază pe un amplu raport în care se arată printre altele cum, cu diferite prilejuri, Pepper s'a slujit de influenţa sa pentru ca să fie acordate unor societăţi, înaintea altora mai bine utilate, comenzi de război, trăgând de aci o seamă de avantagii personale.

In acelaş raport se mai spune că, cu prilejul constituirii aeroportului „Eaglin" din Florida, Pepper a ameninţat pe funcţionarul guvernamental însărcinat cu eliberarea autorizaţiei necesare începerii lucrărilor, că va interveni să fie scos din funcţie dacă nu va favoriza firma recomandată de el.

Comisia şi-a încheiat raportul adresat către Congres înfierând atitudinea „cu totul lipsită de demnitate" a senatorului Pepper.

Această ştire a căzut ca o lovitură de fulger în rândurile intervenţioniştilor care îşi văd astfel lovită una din cele mai aprige căpetenii prin acuzarea de trafic de influenţă. Belicistul Pepper, după cum se vede, avea un motiv serios când propaga intrarea Statelor Unite în război.

Deschiderea Conservatorului Naţional de muzică şi artă dramatică din Chişinău

Indată după prima Unire a Basarabiei cu Patria Mamă, a luat fiinţă în oraşul Chişinău un conservator naţional de muzică şi artă dramatică, care a funcţionat de la 1919 şi până la 28 Iunie 1940. După eliberarea Basarabiei din ghiarele bolşevismului, foştii profesori ai acestui conservator s'au întrunit zilele acestea în şedinţă sub preşedinţia d-lui Traian Popovici, hotărînd reînfiinţarea acestui conservator. S'a ales un comitet de conducere, alcătuit din foştii profesori. Ca director a fost ales d. prof. Gr. Gădei, iar ca subdirector d. Victor Iuschevici. Comitetul ales a intervenit la Directoratul Culturii Naţionale, cerând aprobarea pentru reînfiinţarea şi funcţionarea susnumitului conservator.

LIGA ATEISTĂ DIN MOSCOVA LA GREA STRÂMTOARE

Revista ateistă „Besboşnic" şi-a încetat apariţia din lipsa de hârtie

Conducătorul Serviciului moscovit de informaţii, Losovski, a făcut cunoscut că periodicul „Besboşnic", organul organizaţiei bolşevice ateiste, şi-a încetat apariţia din cauza lipsei de hârtie. Această informaţie se deţine din sursă americană. Această revistă — după cum se ştie — a fost oficiosul asociaţiei „Celor fără Dumnezeu" şi împotriva şi mai ales a celor cu Dumnezeu, care s'a remarcat printr'o mârşavă şi grosolană propagandă şi concomitent printr'o sistematică prigoană şi pângărire a Bisericii şi religiei creştine. Dispariţia acestei odioase reviste nu e condiţionată de lipsa de hârtie, deoarece pentru acest gen de presă, care este în strânsă legătură cu centrala partidului comunist, s'ar fi pus în mod natural, întotdeauna cantităţi suficiente de hârtie la dispoziţie. A trebuit să se aibă în vedere că sunt „tovarăşi" cu anglo-saxonii şi această situaţie a impus despoţilor moscoviţi să întrerupă măcar vremelnic propaganda zeflemitoare, absurdă şi trăncăneala indecentă a lipii ateiştilor. După ce chiar cercurile bisericeşti anglicane şi înalţii prelaţi britanici s'au declarat partizani pentru o frăţească colaborare cu bolşevismul, satrapii Kremlinului au ajuns la concluzia că trebuie să le facă pe plac măcar formal, episcopilor şi faimoşilor decani englezi, prin suspendarea activităţii besboşnicilor. De vreme ce „libertatea credinţei" este considerată în statul sovietic, în Anglia şi în America, de anumite cercuri, ca un fapt fără importanţă şi de resortul celor simplii şi naivi şi faptul jertfirii revistei „Besboşnic" este de importanţă secundară.

Se ştie doar că în statul bolşevic, religia era un opium de adormit conştiinţele, care deci trebuie extirpată cu desăvârşire, iar în părţile liberaliste, în speţă: ţările democratice anglo-saxone, unde lumea pretinde că este pozitivistă raţionalistă şi militaristă, religia înseamnă superstiţie, mijloace ieftine de sugestionare şi deci un anacronism. Fondul este acelaş. De aceea se înţeleg de minune (UTA. Berlin).

Colectarea statuelor de bronz deteriorate

Intrucât la diferite şcoli există plăci comemorative din bronz, scoase din uz, fiind deteriorate sau nefiind actuale, ministerul culturii naţionale a dispus ca direcţiunile de şcoli să strângă toate busturile, statuetele etc. care nu sunt de actualitate şi să le predea comandamentelor de garnizoane din capitalele de judeţe, care le vor expedia subsecretariatului Inzestrării armatei. Lucrările acestea trebuesc efectuate până la 1 Noembrie a. c.

Deschiderea bibliotecii centrale

Zilele acestea s'a deschis în oraşul nostru biblioteca centrală care, din fericire, a scăpat de distrugerea bolşevicilor. S'au găsit aproape toate cărţile, revistele şi publicaţiile periodice aflate înainte de 28 Iunie 1940.

Biblioteca numără actualmente circa 500.000 de volume.

Frequentarea ei se face în condiţiile stabilite înainte de cedarea Basarabiei, adică gratuit pentru cei ce consultă cărţi în sala bibliotecii şi 20 lei lunar pentru abonamente.

Biblioteca este condusă de d. prof. I. Zabrovschi şi funcţionează în localul liceului B. P. Haşdeu.

IN MOLDOVA DE NORD

ROMA, 22 (Rador). — Ziarul „Tevere" publică un interesant articol al cunoscutului ziarist italian Guido Landra, intitulat: „In Moldova de Nord". D. Landra, după ce schițează aspectul etnografic al regiunei vizitate, se oprește la capitolul evreilor și vorbește despre situația acestui grup etnic din Bucovina și Moldova în timpul dominației bolșevice. Apoi face o succintă istorie a Cernăuților, dând în acelaș timp și o descriere a orașului și trece mai departe, arătând diverse aspecte ale satelor pe care le-a vizitat. „Aici — scrie autorul articolului — am putut vorbi cu țăranii, care mi-au povestit toate mizeriile suferite sub ocupație bolșevică. Am putut astfel constata, că într'un an de dominație bolșevică aceștia n'au reușit câtuși de puțin să altereze profunda dragoste, pe care țăranul român o are pentru religie, pentru proprietate și familie.

Din punct de vedere antropologic am avut impresia că și aici, ca și în Transilvania, vechiul grund dacoroman s'a menținut foarte curat. Rassa locală are un aspect mândru și demn, de neam care, de secole a fost obișnuit să lupte pentru apărarea acestui îndepărtat pământ românesc. Limba este foarte curată și nu prezintă influențe slave mai accentuate decât în alte ținuturi pe care le-am vizitat. Afirmația bolșevicilor, care revendicaseră acest ținut pe baza unui principiu etnic era deci complect gratuită" D. Landra își încheie corespondența, relatând inaugurarea stagiunei la Teatrul Național din Cernăuți, despre care scrie: Această deschidere de stagiune a dat loc unei manifestațiuni de românism și de creștinism într'adevăr mișcătoare. Serata a avut un caracter de reafirmare națională și pentru mine a fost deosebit de interesant că am avut prilejul să ascult și ceva bucăți de muzică românească, foarte tipice din punct de vedere etnografic. Am părăsit cu regret Cernăuții și pe bunii țărani români, cari s'au arătat foarte mișcați atunci când le-am spus că venisem dela Roma pentru a-i cunoaște și a face cunoscute aceste îndepărtate exemplare de romanitate și de creștinism.

CAMPANIA FABRICĂRII ZAHĂRULUI 1941-1942

Ministerul Economiei Naționale aduce la cunoștința fabricilor și cultivatorilor că în urma intervenției făcute la Marele Stat Major — acesta prin adresele No. 16369/G și 17011/G, arată că a luat următoarele măsuri:

Prin ordinul No. 10059/B din 5 Octombrie 1941 a dat dispozițiuni telegrafice pentru demobilizarea imediată până la 1 Decembrie 1941, a tuturor cultivatorilor de sfeclă de zahăr aflați la Comandamentele, unitățile, părțile sedentare și formațiunile de servicii din zona interioară cari posedă ordine de scutire de concentrare (mobilizare) cu dungă albastră încrucișată, exceptându-se cei aflați la unități pe front și în Batalioanele de Marș.

Deasemenea s'a aprobat scutirea de mobilizare a personalului specialist pentru recepționarea sfeclei de zahăr, precum și a specialiștilor ceruți de fabrici, cari nu se găsesc la unități pe front.

Pentru mijloacele necesare transportului sfeclei de zahăr precum și pentru brațele de muncă de cari ar mai fi încă nevoie s'a intervenit la organele care aplică Decretul-Lege de mobilizare agricolă și Legea pentru organizarea teritoriului.

Se aduce la cunoștința cultivatorilor de sfeclă că conform art. 6 din dispozițiunile obligatorii pentru încheerea contractelor în campania de zahăr 1941/942 sunt obligați a preda întreaga recoltă de sfeclă fabricei respective, nepuitând nici reține, nici înstrăina sau ceda vre-o cantitate terțiilor, în cazul contrar fiind pasibil în afara daunelor și de sancțiunile prevăzute de legile în vigoare.

In ce privește procurarea de piatră calcară, combustibil și sfeclă, fabricele de zahăr care au dificultăți sau întârzieri față de programul de transport hotărât, trebuesc să comunice aceasta neîntârziat Comisiunei de coordonare a transporturilor C. F. R. sau delegatului Ministerului Economiei Naționale în această Comisiune. (D. Consilier Iordăchescu S. S. provizoratul Serv. IV Direcția Desvoltării Producției Industriale).

ȘTIRI DIN CAHUL

Inspecție școlară

D. Ion Milcu, inspector de circumscripție, a inspectat școlile primare din localitate și a dat ample îndrumări corpului didactic asupra activității școlare și extrașcolare ce trebue desfășurată în spiritul noilor legiuiri de Stat. Cu această ocazie, s'au luat măsuri pentru deschiderea cantinelor școlare.

Manuale didactice gratuite

Directoratul Culturii Naționale din Basarabia a expediat manuale didactice și rechizite ce se distribuie în mod gratuit școlilor primare din orașul și județul nostru. Acest fapt este concludent pentru importanța ce se acordă școalei de către organele superioare din Basarabia.

Cooperatiste

D. prof. C. Romașcu a luat inițiativa înființării unei cooperative de consum. Membrii corpului didactic și toți intelectualii orașului au îmbrățișat această idee cu multă căldură și traducerea ei în practică nu va întârzia. Tot în domeniul cooperatist se depune străduință pentru deschiderea unei librării.

Organizarea premilitară și extra-școlară

D. căpitan Ghilescu Mihai a fost numit comandant al subinspectoratului pregătirii premilitare și al activității extrașcolare. D-sa a convocat pe toți membrii corpului didactic și le-a expus dispozițiunile și îndrumările autorităților superioare relative la educația și instruirea tineretului. S'au luat măsuri ca activitatea pe teren să înceapă imediat.

Plecarea evreilor din Cahul

Populația cahuleană a scăpat de exploatarea sângeroasă a jidanilor. O viață românească și creștinească curată va reîncălzi poporul basarabean eliberat de infecția iudaică și comunistă.

Descentralizarea controlului școlar

Controlul învățământului primar s'a descentralizat pe plăși. Fiecare plasă având conducere administrativă proprie. S'au numit următorii inspectori școlari de plasă: d. Sipru Paraschivescu, la Baimaclia, d. Stelian Stegaru la Taraclia și d. Anton Alistar la Leova. Plasa Cahul este condusă de d. V. Hondrilă, inspector școlar județean.

ȘCOLARE

Ministerul Culturii Naționale a trimis Directoratului învățământului din Basarabia o circulară în care specifică amănunțit modul cum se va face practica în liceele comerciale și industriale de către elevii clasei 8-a.

Balanța comercială a României continuă să înregistreze excedente

Ultimul număr al buletinului economic „L'espansione economica" ce apare la Roma și care este una din publicațiile de specialitate cele mai documentate, publică interesante date asupra comerțului român cu străinătatea. Iată ce scrie confratele nostru:

„Comerțul exterior al României a fost următorul pentru primele patru luni ale anului 1941: Importul: 72.000 tone în valoare totală de 4.6 miliarde lei față de 122.000 tone în valoare totală de 6.5 milioane lei, corespondentul aceleiași perioade a anului trecut: Exportul 847.000 tone în valoare totală de 6.8 miliarde lei față de 429.000 tone în valoare de 5.8 miliarde lei, situația aceleiași perioade în 1940.

Balanța comercială a fost închisă, deci, cu un excedent de 2.2 miliarde lei în primele patru luni ale anului 1941. Trebue să amintim că în aceiași perioadă a anului 1940, excedentul a fost de 2.3 miliarde.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința părinților elevelor Liceului teoretic „Regina Maria" de fete Chișinău, că Duminică 26 Octombrie, a. c., orele 11 a. m., va avea loc adunarea generală a părinților elevelor acestui liceu pentru alegerea comitetului școlar și a comitetului de cenzori. Dacă adunarea nu se va ține în această zi din cauza neprezentării numărului reglementar al părinților, a doua adunare se va ține în ziua de Duminică 2 Noembrie a. c., la aceiași oră cu orice număr de membri prezenți. Directoarea liceului, (ss) Muhanov.

In amurg, în Chișinău, după un an de zile...

Chișinăul „blestemat" al lui Pușchin, mistuit de flăcările scrâșnitoare ale bastarzilor săi

Numai amintiri, evocări și fulgere de durere. Fiecare casă are istoria ei. Catiușa Tăutu vorbește despre inima ei. La poarta școlii cu cele mai frumoase fete...

Era în amurgul sinelui al zilei de 30 Iulie. Veneam dinspre Mereni, într'o permisie de o noapte, aspirată de tot neastâmpărul așteptărilor mele, pe șoseaua liniștită ca o potecă printre cavouri, prin falduri polopite de galbenul cărămiziu al grânelor, printre casele mărunte ca niște cărămizi risipite dintr'un zeppelin, printre persane întinse de mohor și gălbenițe, sfichiuită gingaș de aromele răcoroase ale amurgului. Nici un om, nici o vorbă, nici un sunet de pași, mi se părea, că mă apropii de o morganautică reședință a morții și graba cu care-mi ciocăneam bocancii de solzii pietrișului se transmitea în repeziciunea cu care urmăream apropierea orașului visat în timp de noapte și mai ales de zi în decursul a 367 rotiri duble de cadran fără odihnă.

Prezența orașului mi-a semnalat-o o trombă de fum gros, ce se înălța cutezătoare din partea de Sud a gării, ca o pipă uriașă, în care se mistuia de astă dată un întreg depozit de unelte și mașini agricole, ultimul rest al devastării și al pârjolului roșu, pe care nu-i putuse încă stinge răsuflarea lină și netulburată a vremii.

Apăreau pe rând via mitropolitană cu schitul alb și cocoțat pe stâncii al călugărilor, unde petrecusem clipe de aprofundare mistică în frumusețea vie a studenției mele și unde încercam din când forța de înveselire a inimii omului, a mascalului fără prihană și fără prefacere omenească, minusculele locuințe ale boemilor din Mala Malina, cu cerdacuri ponosite ca niște draperii terfelite de timpuri, cu străduțe îndosite de lumina oamenilor, unde dragostea clocotea în vârfuri de cuțite și 'n cântece de balalaică amețită, mahalaua plină de romantism și de lesghinci a Melesteului, unde fetele purtau cosițe împletite în opt și rochii lungi ca niște reverende monahine și unde mugurul sânior picura pe pleoapele calde și ciripitoare, cățeii nărăviți din porțile locuințelor muncitorilor ceferiști, cu levanțică la ferestre și cu câte o fată visătoare în pervaz, toate se succedau într'o apăsătoare talbarență, evocând numai renunțări și mușenie încăpătoare de aprigă răbdare.

NUMAI AMINTIRI, EVOCĂRI ȘI FULGERE DE DURERE

Intram în oraș. Puteam observa cicatricea neagră a flăcărilor mistuitoare, cupola, ce se zărea dela adânci depărtări a Catedralei, sta rănită, cu coaja fierului răsucită ca o disperată jupuire de trup omenesc, pilonii înalți până în măduva cerului a postului de radio nu se mai vedeau, iar mulțimea de piezi goi dela bariera orașului fremăta împrejurul șuvoiului de apă, ce țâșnea fără întrerupere dintr'o conductă de apă spartă. In curți, mobile vechi trântite, dezordine și umblet pentru aducerea bunei rânduieli. Case cu crucea albă creștinească se pologeau sub aspra apăsare a amurgului, cu acoperișurile pătrate de scrumul adus de vânt al caselor jidovești incendiate. Orășeni periferiei cu căldările pline de apa fântânilor de pe șesul Băcului, bătrâne cu nepoței în brațe și cu pâinea românească subțioară. Uite aici e casa prietenului Marandici, e încuiată, dincolo e locuința Marusei Davidov, ruscoaica cu zurpălăi în sânge, dincolo e curtea preotului Nicolae Timuș, fostului profesor de seminar, mai la vale e „blockhausul, — o parodie de casă cu două rânduri de ferestre — a profesorului Căpriță, etc., etc. fiecare clădire cu istoria ei, cu trecutul și prezentul acesta liberator, ca un requiem de consolare omenească.

Vila lui Nae Dunăreanu, înconjurată de butuci aducători de furibundă inspirație, se răstignea în dreapta casa în poala dealului dinspre Buiucani. M'am oprit în poartă și am chemat femeia, ce desgropase saltelele și hainele scriitorului și le aerisea în suflarea amurgului.

— Știi, că va veni d. Dunăreanu?

— Știu, cum să nu știu, mi-a dat de știre să-i pregătesc odaia vine peste o săptămână, când sosește primul tren. Avusese, vasăzică, grijă autorul „Povestirilor din deltă" să-și anunțe sosirea, în vila pe care o regretase și pentru care un an întreg de zile lăcrăma în publicistica basarabeană. Frumoasă clipă petrecusem și în casa acestui om. Mai departe, la ștrandul fostului primar comunist N. Bivol, camarazii germani și români se alintau în puful transparent și cald al apei.

CATIUȘA TĂUTU POVESTEȘTE DESPRE INIMA EI

Nu reușisem încă să văd ruvagiile Chișinăului, despre care auzisem, cu inima frântă ca de un cutremur, când o fată cu pantofi prelungi, rusești, în picioare, cu niște cârlionți svăpăiați și impulsivi, palidă la față ca bizantina reproducere a Maicii Domnului, învârtind în mâini o poșetă fără încuetoare și goală, se apropie cu o simpatică sfială și mă întrebă, ferm convinsă că-i voiu răspunde:

— Dvs. nu cunoașteți un student Mihail Caluba?

Nu știam cum să-i răspund, mai bine zis nu știam ce urmărea fata cu această întrebare, fiindcă Mihail Caluba era coleg de al meu de facultate și cine știe ce ar fi fost la mijloc, ca să-i certific prezența lui bucureșteană.

I-am răspuns aproape dureros:

— Nu-l cunosc, dar ce ai mata cu el?

Fața palidă a fetei se crispă sub îmbrâncitura unei convulsii interioare și toată frumusețea ei descleștată se pârjolea în diafragma roză a înserării.

— Iertați-mă, că v'am întrebat. Mi s'a părut că vă cunosc, că v'am văzut cu el. După ce-a plecat în ziua de 28 Iunie a anului trecut, nu mi-a mai scris nimic și doar știe cât am ținut la el și mai știe câte promisiuni mi-a făcut. E un băiat bun, dar îl fură depărtările. In timpul înstrăinării noastre, i-am ținut fotografia pe aproape și numai Dumnezeu cunoaște toate rugăciunile mele.

— Domnișoară...

— Catiușa Tăutu.

— Domnișoară Tăutu, află că Mihail Caluba e colegul meu de facultate și se află în prezent la București. Cred că va veni, e sănătos și mi-a vorbit mult de Chișinău.

I-am dat adresa camaradului meu de școală și un adevărat răsărit de împăciuitoare zori se întipări în ochii ei castanii, ca bobița pârguitei ciorchine. Mulțumirile ei, acompaniate de corul tuturor presimțirilor ce le-a avut, nu mai cunoșteau măsură. Era un spasm de deslănțuire nervoasă. Am plecat înc'odată printre atâtea alte mii de ori, înțelegând homerica tragedie basarabeană, a inimilor frânte în două și ciuruite de asuprirea destinului.

La poarta școlii cu cele mai frumoase fete

Am mers mai departe și peisajul căpăta reflexe de împotmolire a tuturor speranțelor în alitel de realitate. Câteva tancuri sovietice distruse stăteau cățărate pe trotuar, două camioane se înfipseseră unul în altul, casele jidovești mistuite ca niște ruguri conturau o dantură știrbă a străzilor, în geamurile creștine surâdeau sfinți și cruci, lumea încă nu îndrăsnea să umble pe stradă, iar la intersecția străzii Ștefan cel Mare cu Melestiul liniile de tramvaiu păreau niște reptile condamnate la rugină și la uitare.

Mă mișcam cu inima ghemuită de frică surprizelor, cu avântul sdrobit ca o țeastă de câine pe caldarâm, cu privirile crucificate în slobozenia întregei tristeți ce mă încălușase și cu sufletul gol, obosit, desbinat din matcă, în care bucuria revederii orașului tinereților mele agia ducă și mai făcea drum, prin prea întunecate desișuri și pripoare.

Noaptea care se lăsa, amestecă gravitatea ruinelor cu pustietatea tuturor dorințelor. Era un fel de realizare de vis, care în orice caz e mai puțin frumoasă ca însuși visul și dela care se rânduesc alte visuri, poate mai puternice ca cel dintâiu.

In fața liceului eparhial de fete m'am oprit mult. Școala aceasta, care-și înfipsese tendoanele centenare în dâmbul predominant al Melestiului, sta neatinsă și mândră deasupra ruinelor. Ce noroc strămoșesc a ferit-o de prăpădul hoardelor? Aici, în școala Elenei Alistar Romanescu, cu cele mai frumoase fete din țara duzilor, cu cele 36 de trepte palpitante ce-o despărțeau de oraș, s'au dansat până în ultimul timp cadrilurile patriarhale și „mărcinele" frumuseții românești. Ea era neînfricata fortăreață de românism și de smerită plecăciune spirituală. Cele mai azurate iubiri au coborît și au urcat treptele acestea de exuberantă tinerețe, cele mai reprezentative fete ale specificului nostru frumos și bun ca un miez de pâine înfierbântată aici au crescut, tot aici și-au crescut tinerețea aproape toate mamele noastre și'n straturile ei de flori, milioane de flori, în care se fermenta polenul celor mai calzi și mai frumoși ochi basarabeni, celei mai mistuitoare vorbe, se răsfrângea aducerea aminte a o sută de generații.

Icoana Intrării în Biserică a Maicii Domnului de deasupra porței de intrare dispăruse, iar aleia celor mai frumoși ani se așternea ca o trenă de mireasă posomorită, împinsă cu de-asila în brațele bărbatului.

Crucea din vârful bisericii ei sta clătinată, iar geamurile sparte tălmăceau otrava ce-a profanat-o.

Numai teii, căţui de arome erotice, și arțarii cu stelele vii ale frunzelor își continuau simbioza concertului, prin fulgărirea nopții ce se lăsa.

Liceul eparhial de fete n'a putut fi distrus, l-a apărat acatistele tuturor generațiilor, ce l-au iubit, l-a ocrotit impetuoasa și arzătoarea tinerețe basarabeană, ce va trebui să mai dăinuiască în el.

Sergiu Matei Nica

(Va urma: *Strada celui ce a clădit Chișinăul, prefăcută în pulbere și scrum*).

Inspecții școlare la Orhei

Zilele acestea d. inspector școlar Mihai Popovici, dela Directoratul Culturii Naționale din Basarabia, a cercetat diferite localuri din orașul Orhei care au fost propuse de către prefectura acestui județ, de primărie și Cercul de Recrutare de aci, pentru instalarea gimnaziului industrial de fete din Orhei. D-sa a vizitat, însoțit de d. colonel Medrea, prefectul județului Orhei și de d-na Elena Cristofor, directoarea gimnaziului, următoarele localuri: imobilul comunității armene situat în str. General Berthelot No. 13, unde a funcționat acest gimnaziu de fete.

Anul acesta acest gimnaziu ar urma să funcționeze în imobilul comunității armene, care însă necesită unele reparații. Pentru efectuarea acestor reparații, prefectura județului Orhei și-a luat obligația de a pune la dispoziție materialul necesar și de a face reparațiile sub conducerea arhitectului prefecturei și al d-lui director al liceului industrial de băeți. Pentru mâna de lucru și alte necesități direcțiunea învățământului din Basarabia a repartizat suma de lei 20.000.

Având în vedere că cheltuelile cu repartițiunea imobilului se ridică la 50.000 lei, d. inspector școlar M. Popovici a opinat ca să se facă intervențiile necesare către autoritățile în drept pentru ca Ministerul Culturii Naționale să nu mai plătească chiria comunității armene pentru localul ocupat, întrucât după cum am mai arătat mai sus, cheltuelile cu repararea imobilului se cifrează la o sumă mai mare decât costul chiriei pe un an de zile.

Vizita ziariștilor slovaci în jud. Ilfov

Ministerul Propagandei, în colaborare cu ministerul Agriculturii a organizat Marți 21 Octombrie o excursie, în jud. Ilfov pentru a arăta ziariștilor slovaci, aflați în țară, câteva din înfăptuirile guvernului Mareșalului Ion Antonescu pe tărâmul agricol și administrativ. Ziariștii slovaci au fost însoțiți de d-nii A. Frunzănescu, secretarul general al ministerului Agriculturii, consilier M. Filotti, inginer N. Negreanu, directorul Camerei agricole Ilfov inginer V. Popovici și N. Călinescu care au dat explicațiile necesare. In comuna Știubei-Orăști s'a arătat pregătirea unui islaz pentru însămânțare cu lucernă. Asemenea islazuri au fost însămânțate în foarte multe puncte din județ.

In comuna Vasilați s'a arătat orezăria, câmpul de cercetări experimentale cu diferite soiuri de orez și rezultate obținute. Orezul a dat în acest an o producție de 4000 kgr. la hectar. Tot în comuna Vasilați s'au dat explicații asupra rolului agenților agricoli din fiecare comună.

La ocolul agricol Budești unde se află și o uscătorie de legume și un depozit de tauri și armăsari s'a arătat organizarea și activitatea ocolului.

In comuna Crivăț, ziariștii slovaci au avut prilejul să vadă gospodăria îndrumată a locuitorului Nicolae Dumitru Lixandru, care printr'o muncă pricepută realizase la porumb o producție de 3.000 kgr. la hectar.

Pe teritoriul comunei Hotarele, pe malul lacului Greaca s'a vizitat crescătoria de păstrăvi a d-lui Samarineanu și cherhanaua ad-ției comerciale a pescăriilor.

S'a oferit apoi de către d-na și d. avocat Scridon un dejun la conacul fermei Polony din comuna Negoești.

Invitații s'au înapoiat spre seară în Capitală păstrând cele mai bune impresii asupra acestei excursii agricole.

O frumoasă serbare artistică culturală la Chișinău

Zilele trecute a avut loc în sala fostului cinematograf „Express", din localitate, o frumoasă serbare artistico-culturală, organizată de Fundația Culturală Regală „Regele Mihai". Regionala Basarabiei, sub conducerea d-lui profesor L. T. Boga. A participat foarte multă lume, în special elevi și eleve dela diferite școli. Programul serbării a fost alcătuit din cântece naționale, cântece executate cu multă măestrie de corul condus de d. M. Stegariov. Foștii artiști ai Teatrului Național din Chișinău, Nani și Moraru, au recitat diferite poezii cu caracter patriotic.

A urmat apoi o frumoasă conferință rostită de d. prof. L. T. Boga, directorul Regionalei Basarabia, care a vorbit despre activitatea desfășurată de către Fundația Regală, înainte de ocupația bolșevică și a arătat noul program de lucru al Fundațiilor, care va depune toate străduințele pentru reînceperea activității culturale românești în provincia dintre Prut și Nistru.

IMPORTANTE STOCURI DE CEREALE ȘI PRODUSE ALIMENTARE IN BASARABIA

Din fericire, cu toate pustiirile lăsate în urma lor de hoardele bolșevice în retragere, au rămas totuși în Basarabia importante disponibilități de cereale și de produse alimentare din excepționala recoltă din anul trecut și anul în curs.

Din vechea recoltă — în special grâu și porumb — se găseau în județele basarabene disponibilități variind între 500-1500 vag. de grâu și între 400—3000 (jud. Ismail) vag. porumb de fiecare județ.

Se găsesc în cantități apreciabile și seminţe de floarea soarelui în județele Hotin și Bălți și în cantități mai reduse în jud. Cetatea-Albă și Ismail.

De reținut că numai jud. Bălți, cu cele 5 fabrici de uleiuri ale sale, satisfăcea, înainte de a fi distruse de bolșevici, 47% din consumul intern de ulei.

Recensământul supușilor străini la Chișinău

Chestura Poliției Chișinău, Biroul controlului străinilor, invită pe toți cei ce la 28 Iunie 1940 contau ca străini și erau trecuți în registrele pentru controlul străinilor, să treacă pe la Chestura de Poliție Biroul străinilor, aducând cu dânșii toate actele românești pe care le posedă și câte o fotografie.

Cei ce nu au acte, se vor prezenta fără acte, aducând numai fotografia.

MAI MULTĂ GRIJE LA PĂȘUNAREA VITELOR, TOAMNA

Odată cu venirea toamnei vitele găsesc iarăși pășune din belșug. Așa, de pildă, avem: porumbiștea, lucerna, trifoiul, ogoarele cu iarbă, locurile de pe cari s'a ridicat sfecla, etc. Această pășune e cu totul deosebită de cea de peste vară și de aceea, ca să nu turburăm sănătatea vitelor, acestea trebuesc obișnuite treptat.

Ținem să amintim că toamna, nopțile fiind reci, pricinuind căderea de rouă multă sau brumă, vitele trebuesc scoase la pășune numai după ce s'a ridicat apa sau bruma după iarbă; altfel, vitele pot căpăta boli de stomac iar cele groase pot lepăda.

Deasemenea, dacă dorim să pască lucerna sau trifoiul, vitele trebuesc obicinuite treptat. In nici un caz nu se vor scoate, după cum am spus, pe rouă sau brumă și fără să le fi dat acasă puțin fân, paie, coceni, etc. Pe lângă acestea, obișnuirea cu lucerna și trifoiul se vor face treptat pentru a nu se umfla. Intâia zi se vor paște numai o jumătate de oră, în a doua o oră, în a treia mai mult și așa mai departe.

Un alt lucru de care trebue să ținem seamă e adăparea vitelor. Aceasta nu se face îndată după ce au păscut pe trifoi sau lucernă, căci se pot umfla, ci înainte de pășune sau 2-3 ore după pășunare.

Lucrurile spuse pentru trifoi și lucernă, trebue să le avem în vedere și la pașterea rapiței sau a ogoarelor, unde se găsește rapiță sălbatecă.

Un alt nutreț bun pentru vite toamna, mai ales pentru vacile de lapte, sunt frunzele de sfeclă. Și cu acestea trebuesc obișnuite treptat vitele. Unei vaci obișnuite i se pot da pe zi până la 90 kg. frunze de sfeclă. Aceasta trebue dată scuturată de pământ sau chiar spălată, căci altfel murdăriile de pe frunze înrăuțește în rău gustul laptelui.

In ce privește pășunea de porumbiște e bună și trebuie folosită.

INFORMAȚIUNI

Ministerul de Finanțe aduce la cunoștința celor interesați că examenul pentru Șef de serviciu și grade echivalente ce urma să se țină la data de 26 Octombrie a. c., a fost amânat la 10 Noembrie a. c.

Se aduce la cunoștința studenților din Facultățile Politechnicei București care urmează a fi încorporați ca elevi T. R. art. 71 la 1 Martie 1942 la secția de pregătire militară, să se prezinte în fața comisiunei de recrutare și repartizare pe arme, Luni 27 Octombrie 1941 ora 8 în localul Șc. Politechnice din strada Polizu 1 secția Militară.

Informațiuni, cereri de înscriere și prospecte la secretariatul școalei din calea Griviței 132 (localul Politehnicei). Telefon 4.48.94.

ULTIMA ORA

RĂSPUNS COMUNICĂRII RADIOFONICE BUDAPESTA

Postul Budapesta in ziua de 21 Octombrie, la ora 21,40 a comunicat că Odessa a fost ocupată fără lupte.

Comunicatele Mareșalului Antonescu asupra Răsboiului nostru sfânt și bravilor morți căzuți in luptă, ca și cinstirea Oastei noastre din partea Conducătorilor de popoare cari ne respectă lupta și jertfa este singurul răspuns pe care avem să-l dăm acelora cari cred că luptele se câștigă prin vorbe și târguri.

*

Bisericile ortodoxe din Gheorghieni și Miercurea Ciucului au fost transformate de autoritățile unguresti in hambare de cereale, pentru cooperativele maghiare.

Moscova amenințată de foamete

Negustorii inchid magazinele.-Populația cuprinsă de panică

TOKIO, 23 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Ziarul „Tokio Asahi Shimbun", intr'o corespondență primită din Moscova, dela trimisul său, declară că evacuarea diplomaților străini din capitala Sovietelor a provocat o foarte mare ingrijorare in rândurile populației.

Foarte mulți negustori au inchis magazinele.

Autoritățile au luat măsuri severe pentru ca magazinele, restaurantele, spitalele, etc., să nu intrerupă activitatea.

Ziarul „Pravda", in numărul său din 19 Octombrie, anunță că a fost impușcat conducătorul unui magazin, care a ingăduit funcționarilor săi să părăsească lucrul fiindcă se svonise că trupele germane se apropie de capitală.

Din ziua când diplomații străini au părăst Moscova, foarte mulți locuitori incearcă să părăsească orașul, care este amenințat de foamete.

PARTIZANII SOVIETICI SE REFUGIAZĂ IN TURCIA

VICHY, 23 (Tel. part.).— Corespondentul din Istanbul al agenției „Havas-Ofi" transmite că rușii, cari au sosit in porturile Traciei la bordul unor bărci cu motor, au fost internați intr'un lagăr din Terapia, nu departe de gurile Bosforului, spre țărmul Mării Negre.

Acești refugiați fac parte din detașamentele civile care susțin luptele de guerilla in spatele frontului din nordul Kaukazului și din Crimeea, având misiunea să distrugă satele și să lupte pe orice cale impotriva inamicului.

Intrucât s'a dovedit că ei nu numai că nu executau ordinele lui Stalin de a pustii totul odată cu retragerea armatelor roșii, ci boicotau pe o scară întinsă aceste ordine punându-se in serviciul trupelor aliate, comisarii sovietici i-au descoperit și i-au pus sub urmărire. Reușind să fugă, s'au refugiat pe un vas in Turcia.

Acești partizani, internați astăzi in lagăr, suscită interpretări de drept internațional: starea civilă le acordă dreptul să fie liberi, însă calitatea lor de franctirori ii pune in rând cu trupele armate.

Cazul fugarilor respectivi face acum obiectul unor tratative intre guvernul turc și ambasadorul sovietic, chestiunea prezentându-se sub un aspect diplomatic cu totul delicat.

BOLȘEVICII FUG SPRE SIBERIA

STOCKHOLM, 24, (Tel. part.). — Corespondentul din Londra al ziarului „Nya Daglibt Allehanda" transmite că cea mai mare parte a membrilor guvernului sovietic se află impreună cu Stalin in orașul Kuybișev.

Pe de altă parte, ziarul respectiv anunță din sursă engleză că majoritatea demnitarilor sovietici au luat drumul Siberiei. In aceiași direcție a inceput un larg exod al populației.

Persoane sosite din Siberia la Harbin, declară că ziarul rusesc ce apare acolo sub numele de „Ruskoe Slovo" a anunțat exodul populației rusești spre Siberia încă din luna August și cei mai mulți dintre refugiați sunt evrei.

Se precizează că o parte a guvernului sovietic s'a stabilit la Omsk.

Ziarul mai arată că starea de spirit in Siberia este cât se poate de proastă și că in general, poporul sovietic și-a pierdut orice incredere in Stalin și in armata roșie.

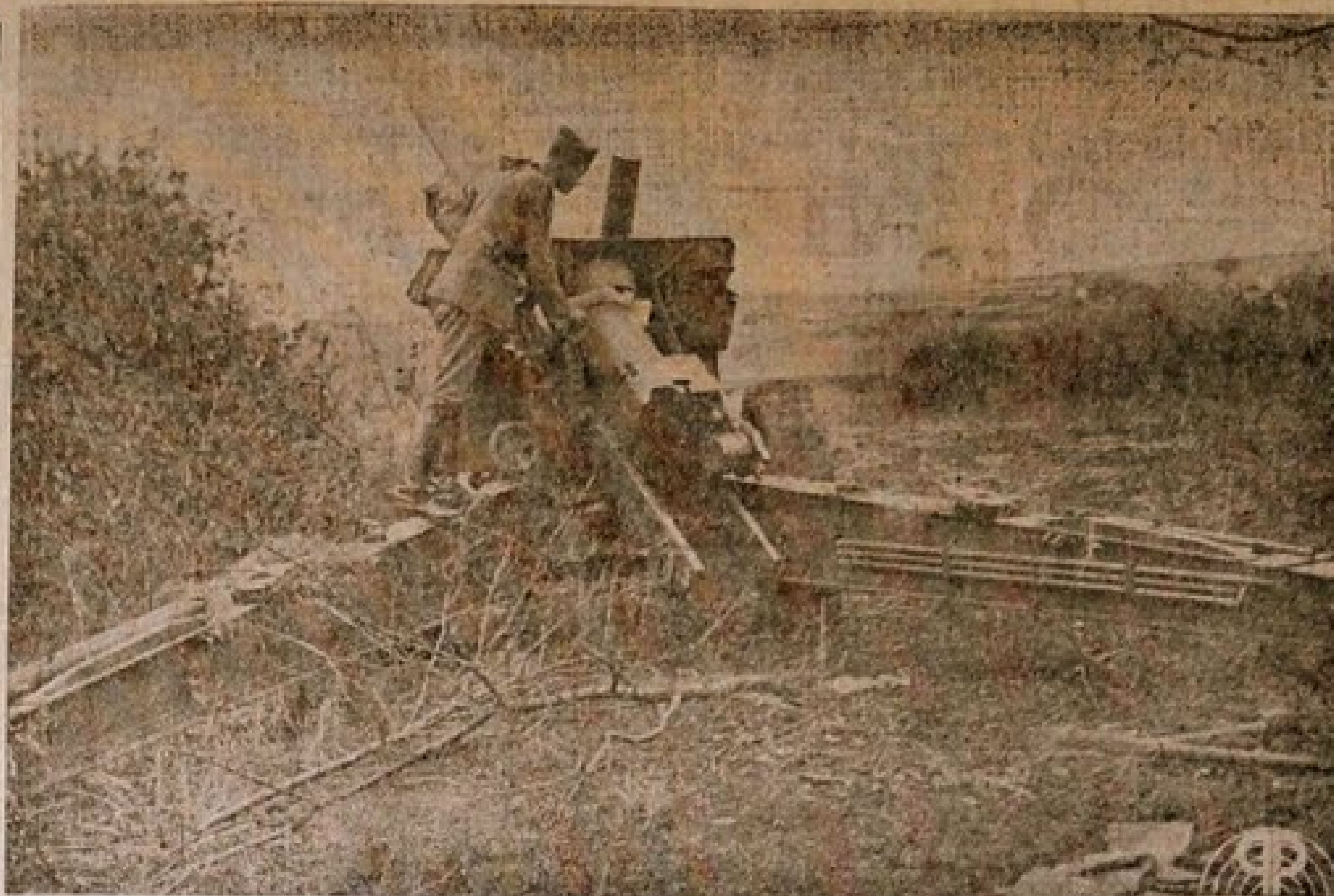
Traficul maritim sovietic dintre Leningrad și Kronstadt sub focul violent al tunurilor germane

BERLIN, 23 (Rador). — In ziua de 22 Octombrie, forțele sovietice incercuite la Leningrad au intreprins noui incercări zadarnice de a străpunge strânsoarea de clește germană.

Toate atacurile bolșevicilor, intreprinse după opregătire minuțioasă de artilerie, au dat greș, sovieticii suferind perderi grele. Acolo unde incercările de străpungere a bolșevicilor nu au fost inăbușite chiar in cursul pregătirilor, de focul artileriei germane, ele s'au prăbușit in urmă sub focul combinat al mitralierelor și a artileriei germane.

Artileria grea germană a bombardat cu succes la 22 Octombrie, din nou obiectivele militare și de aprovizionare dela Leningrad.

Tunurile germane au luat sub focul lor, indeosebi de eficace, traficul maritim al Sovietelor dintre Leningrad și Krondstadt.

Tun greu sovietic capturat de români pe frontul Crimeii

COMUNICATUL GERMAN

TRUPELE GERMANE LA 60 KM. DE MOSCOVA

Frontul de apărare a Capitalei a fost spart.-Noui bombardamente aeriene asupra orașului

BERLIN, 23 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, inaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Cu tot timpul defavorabil, pozițiile exterioare de apărare ale captialei sovietice au fost străpunse zilele acestea pe un front larg dinspre sud-vest și vest.

In unele puncte, avantgărzile germane s'au apropiat de Moscova până la distanța de 60 km.

Noaptea trecută, Moscova a fost bombardată din nou cu bombe explosive și incendiare.

Submarine germane au scufundat patru vapoare inamice cu o deplasare totală de 32.000 tone. A fost scufundat și vaporul britanic pentru transportul de trupe AURANIA, de 14.000 tone, care naviga pe Atlantic cu mare viteză intr'un convoi militar puternic apărat.

Avioane de luptă au scufundat, in atacri de zi un cargobot de 1500 tone și au avariat cu lovituri de bombe un alt mare vapor de comerț.

Aviația germană a dat atacuri de noapte contra portului de aprovizionare Birkenhead, in condiții de vizibilitate favorabile. Incendii violente și explozii s'au produs la uzine importante din punct de vedere militar.

Alte avioane de luptă au lovit cu bombele lor regiunea portului din Great Yarmouth.

Noaptea trecută, inamicul a aruncat bombe explosive și incendiare in mai multe locuri din vestul Germaniei, pricinuind pierderi neinsemnate in rândurile populației civile și stricăciuni fără importanță. Artileria antiaeriană a doborit trei bombardiere bitanice.

In intevalul dela 15 până la 21 Octombrie 1941, aviația britanică a pierdut 59 aparate. In același interval, aviația germană a pierdut, in luptele desfășurate contra Marei Britanii, 8 aparate.

FORȚELE GERMANE AU OBȚINUT NOUI SUCESE PE TOT FRONTUL

BERLIN, 23 (Rador).—Din izvor militar agenția D.N.B. anunță că in cursul zilei de 22 Octombrie s'a continuat ocuparea regiunii industriale din jurul orașului Stalino.

Forțele germane, care operează in regiunea de Nord a frontului, au progresat din nou.

In sectorul central, deși condițiunile atmosferice au fost grele, operațiile au fost continuate cu succes.

In partea de nord a frontului, trupele germane au făcut 1600 de prizonieri, in cursul unor lupte crâncene.

Pe frontul unei divizii au fost capturate cinci tunuri, cinci aruncătoare de granate, 15 mitraliere grele și 33 de aruncătoare de flăcări.

NUMEROASE OBIECTIVE MILITARE DISTRUSE DE AVIAȚIA GERMANĂ

BERLIN, 23 (Rador). — Formațiuni puternice de avioane de luptă și de avioane de atac in picaj au atacat in cursul zilei de 22 Octombrie diferite poziții de câmp dintr'un sector al frontului răsăritean.

Bombe de mare calibru atingând in plin obiectivele, fortificațiile sovietice au fost distruse.

Prin numeroase interventii pe intreaga intindere a frontului răsăritean, fomațiuni ale aviației germane au distrus in mai multe puncte o linie de cale ferată de primă importanță.

Atacurile in picaj au fost indreptate cu o deosebită violență impotriva unor coloane sovietice in mers și contra unor vehicule ce se indreptau spre liniile de duptă sau spre centrele de concentrare.

In toate aceste atacuri, bombele aruncate au lovit in plin trupele sovietice, cari n'au mai putut să se salveze.

Au fost nimicite prin bombe 250 vehicule, 4 care blindate, 12 tunuri și 14 locomotive.

Un depozit de muniții și un depozit de benzină au fost aruncate in aer de bombe lansate cu preciziune.

In mai multe locuri, avioane de luptă germane au atacat trenuri in mers, obținând rezultate strălucite. Unele din aceste trenuri au fost complet distruse.

FORȚA OFENSIVĂ A SOVIETELOR A FOST NIMICITĂ

ROMA, 23 (Rador). — Ziarul STAMPA, care apare la Torino, ocupându-se de operațiile militare din regiunea Donețului, constată că grație admirabilelor rezultate, obținute după patru luni de război pe frontul sovietic, forța ofensivă a rușilor a fost nimicită, iar cele mai importante industrii de război ale sovieticilor au căzut in mâinile forțelor Axei.

In continuare, STAMPA scoate in relief importanța agricolă a Ucrainei.

In concluzie, ziarul constată că MAREA BRITANIE IȘI PASTREAZA ARMAMENTUL ȘI TRUPELE SALE PENTRU APARAREA INSULEI ENGLEZE, REFUZÂND SĂ DEA SOVIETELOR AJUTOARELE FAGADUITE.

ANGLIA E CONVINSĂ DE VICTORIA GERMANIEI ASUPRA RUSIEI SOVIETICE

NEW-YORK, (Tel. part.) Ziarul „Sunday Times", revizuind situația militară din Rusia Sovietică, declară: „Credem că evenimentele din săptămâna trecută au sdruncinat ultimele iluzii privind posibilitatea unei victorii asupra Germaniei.

Acest ziar, făcând opinie separată, nu s'a alăturat corului celorlalte ziare engleze cari cer o ofensivă britanică pentru ușurarea situației atât de precare in care se află bolșevicii.

In continuare, „Sunday Times" afirmă: „Noi trebue să ne menținem calmul cu toată simpatia noastră arzătoare față de aliatul care se află in mijlocul celei mai mari bătălii de material de războiu care s'a dat vreodată pe pământ".

Generalul Petrov, comandantul Armatei 50 sovietice, s'a împușcat

STOCKHOLM, 23 (Tel. part.). — După cum anunță ziarul finlandez „Helsinkin Sanomat", generalul Petrov, comandantul celei de a 50-a armate sovietice care lupta in sectorul Leningradului, și-a pus capăt zilelor, impușcându-se.

Cadavrul a fost descoperit intr'o cazemată din apropierea lacului Ladoga de către trupele finlandeze. Asupra lui a fost găsit dosarul secret al rapoartelor personale și al ordinelor primite din partea comandamentului suprem al armatei roșii.

In ultimul său raport, generalul Petrov a comunicat lui Voroșilov că orice apărare a Leningradului este de prisos.

RADIO MOSCOVA RECUNOAȘTE SUCCESELE OFENSIVEI GERMANO-ROMÂNE IN CRIMEEA

HELSINKI, 24 (Tel. part.). — In cuprinsul emisiunii sale de aseară, postul de radio Moscova a anunțat oficial că noua ofensivă a trupelor germano-române in Crimeea, a silit pe bolșevici să se retragă.

Această știre a fost difuzată și de postul de radio Londra, care de obicei se inspiră din comunicatele biuroului sovietic de informațiuni.

SITUAȚIA DE PE FRONTUL ORIENTAL A PROVOCAT DISPERARE ȘI IN AMERICA

NEW YORK, 23 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Ziarul „New York World Telegram" publică un comentariu semnat de d. Simms, care constată că situația generală a războiului a provocat atât in Statele Unite, cât și in Anglia, o profundă deprimare.

Această deprimare, care ia aspectul unei adevărate disperări, a fost provocată mai ales de declarația făcută de d. Bevin, ministrul britanic al muncii, care a spus că situația este intr'adevăr disperată.

LA LONDRA SE MANIFESTĂ PĂRERRI FOARTE PESIMISTE ASUPRA SITUAȚIEI RUSIEI SOVIETICE

AMSTERDAM, 23 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Postul de radiodifuziune Shenectady anunță că la Londra se manifestă păreri foarte pesimiste asupra situației ce domnește pe frontu oriental.

Stalin a informat guvernele Statelor Unite și al Marei Britanii că industria sovietică s'a văzut silită să procedeze la transferarea unora din uzinele sale.

TRUPELE GERMANE AU CAPTURAT PE COMANDANTUL UNEI ARMATE SOVIETICE

BERLIN, 23 (Rador). — Cu prilejul operațiunilor de curățire a câmpiilor de luptă din sectorul central al frontului de Est, trupele germane au capturat la 22 Octombrie, un ofițer sovietic având un insemnat grad militar.

Este vorba de comandantul unei armate sovietice de rezervă, generalul de divizie Vișnievski.

MAREȘALUL TIMȘENKO A FOST DESTITUIT

Numirea unui nou comandant-șef al sectorului central

ROMA, 23 (Rador). — Mareșalul Timocenco, după cum anunță o telegramă a agenției Reuter, a fost inlocuit.

In adevăr, agenția britanică de știri telegrafice anunță că generalul Jukov a fost numit comandant-șef al sectorului central al frontului, in care intră și regiunea Moscova, — in locul mareșalului Timocenco.

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE AL MUNCII, Str. Sărindar No. 5-7-9